TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU
Kone- ja tuotantotekniikan koulutusohjelma
Kone- ja laiteautomaatio

Tutkintotyö

Jarkko Tamminen

ERI TAVOIN MIKRONISOIDUT TALKIT SYVÄPAINOPAPERIN PÄÄLLYSTYKSESSÄ

Työn ohjaaja Diplomi-insinööri Arto Nikkilä
Työn teettäjä Micropulva Ltd Oy / Magnesita A/S, valvojana Diplomi-insinööri Jouni Huuskonen

Tampere 2007

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU
Kone- ja tuotantotekniikan koulutusohjelma
Kone- ja laiteautomaatio
Jarkko Tamminen
Eri tavoin mikronisoidut talkkit syväpainopaperin päällystyksessä
Tutkintotyö 39 sivua + 22 liitesivua
Työn ohjaaja Diplomi-insinööri Arto Nikkilä
Työn teettäjä Micropulva Ltd Oy / Magnesita S/A, valvojana Diplomi-insinööri Jouni Huuskonen
Huhtikuu 2007
Hakusanat talkki, vastasuihkujauhatus, mikronisointi, liettäminen, päällystys

TIIVISTELMÄ

Talkkia käytetään paperinpäällystyksessä syväpainettavissa LWC-paperissa ja offset-painettavissa WF-paperissa sekä joissakin erikoispapereissa. Nykyiset Euroopassa yleisesti käytössä olevat paineilmalla ja 1-faasiperiaatteella toimivat päällystystalkin jauhatusmenetelmät käyttävät energiaa 700 - 800 kWh / t.

Tämän tutkintotyön tarkoituksena oli tutkia, voidaanko talkkia jauhaa päällystyshienouteen nykyistä vähemmällä energiamäärällä. Tarkoituksena oli myös tutkia, onko uudella päällystystalkilla mahdollista saavuttaa samoja ominaisuuksia paperiteknisissä kokeissa kuin nykyisellä päällystystalkilla.

Magnesita A/S on brasilialainen talkkiyhtiö, joka tutkii mahdollisuuksia aloittaa paperin päällystyksessä käytettävän talkin tuotanto. Tähän tarkoitukseen testattiin Micropulva Ltd Oy:n kehittämän 2-faasi vastasuihkujauhimen soveltuvuutta.

Micropulvalla tehdyssä jauhatustesteissä saatiin uudelle päällystystalkille jyrkempi raejakauma ja pienempi keskihienous kuin nykyisellä päällystystalkilla SediGraphilla mitattuna.
TAMK:n paperilaboratoriossa tehdyissä kuivan päällystystalkin lietoissa ei onnistuttu aivan toivotulla tavalla, sillä talkkilietteestä tuli liian paksua.
Paperitekniset kokeet tehtiin UPM:n tutkimuskeskuksessa Lappeenrannassa. Niissä ilmeni, että uusi päällystystalkki on ominaisuuksiltaan vähintään yhtä hyvä kuin nykyinen käytössä oleva päällystystalkki. Joidenkin ominaisuuksien hieman heikommat arvot selittynevät optimoimattomasta lietosta.

Lopputyön tulosta voidaan pitää onnistuneena, sillä uudella 2-faasijauhatustekniikalla tehty päällystystalkki vastaa ominaisuuksiltaan nykyistä päällystystalkkia. Uusi jauhatustekniikka on myös energiaa säästävää; energiaa kuluu miltei puolet vähemmän kuin nykyisellä menetelmällä.

TAMPERE POLYTECHNIC- UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Mechanical and Production Engineering
Machine Automation
Jarkko Tamminen

Comparison of variously micronised talc powders in the coating of papers needed in gravure printing

Engineering Thesis 39 pages + 22 appendices
Thesis Supervisor M. SC Arto Nikkilä
Commissioning Company Micropulva Ltd Oy / Magnesita S/A, supervisor M. SC Jouni Huuskonen
April 2007
Keywords talc, opposed jet milling, micronizing, slurrying, coating

ABSTRACT

Talc is used in the coating of LWC-papers used in gravure printing, WF papers used in offset printing and some special papers. The present European 1-phase coating talc milling technologies that use compressed air consume about 700 – 800 kWh/ton of energy.

The purpose of this thesis was to study whether talc can be milled to the coating fineness using less energy. Another purpose was to study whether the coating talc milled by the new technology could achieve the same technical properties as the talc used today.
Magnesita A/S is a Brasilian talc company that studies the possibilities to start producing coating talc. For this purpose, applicability of the 2-phase opposed jet mill developed by Micropulva Ltd Oy was tested.

Milling coating talc in the Micropulva laboratory mill resulted in sharper grain size distribution and greater average fineness compared to the coating talc used today. The grain size was measured using SediGraph.
Dispersion tests made in the paper laboratory of TAMK did not succeed as was hoped, because the talc suspension became too thick.

Paper technical tests were done in the research centre of UPM in Lappeenranta. The tests proved that the properties of the new coating talc are at least as good as the properties of the talc used presently. Some slightly lower values can perhaps be explained by the fact that the suspension was not optimised.

The results of this thesis can be considered successful, because the talc milled by the new 2-phase opposed jet milling technology has comparable properties to the present coating talc. The new milling technology also saves energy; it uses only about half as much energy as the present milling technology.

ALKUSANAT

Tutkintotyöni oli aiheeltaan erittäin mielenkiintoinen ja haastava. Työssä päästiin testaamaan Micropulvan pitkän kehitystyön tulosta käytännön sovellutukseen paperinpäällystyksessä.

Haluan kiittää saamistani neuvoista ja ohjauksesta työni valvojaa DI Jouni Huuskosta sekä asiantuntijaneuvojana toiminutta Customer Support Manager Mauno Huovista Kaolin International B.V:stä. Micropulva Ltd Oy:stä haluan kiittää toimitusjohtajaa Jouko Niemeä pitkästä yhteistyöstä. UPM:n tutkimuskeskuksen henkilöstölle kuuluu myös erityiskiitos ansiokkaasta ja asiantuntevasta yhteistyöstä. Lisäksi haluan kiitää Tampereen ammattikorkeakoululta työni valvojaa DI Arto Nikkilää työni tarkastamisesta.

Ylöjärvellä 2.4.2007

Jarkko Tamminen

SISÄLLYSLUETTELO

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
ALKUSANAT
SISÄLLYSLUETTELO ... 5
1 JOHDANTO ... 6
2 YRITYKSEN ESITTELY ... 7
3 PULVA FP- VASTASUIHKUJAUHATUS ... 7
3.1 TYÖKAASU ... 7
3.2 JAUHIMEN TOIMINNANKUVAUS ... 8
4 PÄÄLLYSTYSTALKIN MIKRONISOINTIMENETELMÄVAIHTOEHDOT ... 9
4.1 VAPAAVIRTAUSJAUHIN ... 9
4.2 1-FAASIJAUHIN ... 10
4.3 PULVA FP -2-FAASIJAUHIN ... 11
5 TALKKI ... 12
5.1 TALKIN KÄYTTÖ ... 12
5.2 TALKKI SYVÄPAINOSSA ... 13
6 TALKIN JAUHATUS ... 13
6.1 TESTILAITTEISTO ... 13
6.2 TESTIJAUHATUKSEN KULKU ... 14
6.3 TESTIJAUHATUKSEN TULOKSET ... 14
7 TALKIN LIETTO ... 19
7.1 LIETOSSA KÄYTETYT MENETELMÄT JA AINEET ... 19
7.2 LIETON KULKU ... 20
7.3 LIETON TULOKSET ... 20
8 PÄÄLLYSTYSKOKEET ... 21
8.1 PIGMENTTILIETTEET ... 22
8.2 PASTAT ... 25
8.3 HELICOATER -PÄÄLLYSTYS ... 26
8.4 PÄÄLLYSTETTY PAPERI ... 27
8.5 PÄÄLLYSTYKSEN TULOKSET ... 28
8.5.1 Vaaleus ... 29
8.5.2 Opasiteetti ... 29
8.5.3 PPS- karheus ... 30
8.5.4 Kiilto ... 31
8.5.5 Heliotest -painettavuus ... 32
8.5.6 Huokoisuus ... 33
8.5.7 Värin absorptio ... 33
8.5.8 Peittävyys -Burnout testi ... 34
9 TULOSTEN ARVIOINTI ... 34
9.1 JAUHETTU TALKKI ... 34
9.2 JAUHATUS -ENERGIA ... 35
9.3 LIETEOMINAISUUDET ... 36
9.4 PASTAOMINAISUUDET ... 36
9.5 PAPERITEKNISET OMINAISUUDET ... 37
10 YHTEENVETO ... 37
LÄHTEET ... 39
LIITTEET

1 JOHDANTO

Tutkintotyön lähtökohtana on tutkia mahdollisuutta tuottaa päällystystalkkia Micropulvan kehittämällä 2-faasijauhatustekniikalla. Uudella tavalla tuotettua päällystystalkkia verrataan nykyiseen kaupalliseen 1-faasijauhatustekniikalla tuotettuun päällystystalkkiin. Työssä kiinnitettiin erityistä huomiota Micropulvan uuteen patentoituun jauhatusmenetelmään, jolla voidaan säätää raejakaumaa jyrkemmäksi sekä tuottaa erittäin hienoja lopputuotteita entistä pienemmällä energian kulutuksella.

Työn tavoitteena on selvittää, pystytäänkö uudella jauhatusmenetelmällä pääsemään paperiteollisuuden vaatimukset täyttävään päällystystalkkilaatuun, sekä vertailla jauhatuksissa syntyneitä eroja raejakaumissa, paperiteknisissä kokeissa sekä energian-kulutuksessa. Raejakauma-analyysit teetettiin ulkopuolisella asiantuntijalla ja paperinpäällystyskokeet tehtiin UPM:n tutkimuskeskuksessa Lappeenrannassa.

Talkin käyttö Suomessa paperinpäällystyksessä aloitettiin teollisesti 1970-luvun loppupuolella, jolloin käytettiin tulistetulla vesihöyryllä toimivia 1-faasijauhimia. Nykyisellä 1-faasiperiaatteella toimiva päällystystalkkijauhatustekniikka käyttää korkeapaineista paineilmaa, joka tehdään turbokompressorilla. Nykyisellä käytössä olevalla jauhatustekniikalla päällystystalkin mikronisointikustannukset nousevat huomattavan suuriksi. Tämän vuoksi oli mielenkiintoista lähteä tekemään tutkimusta, jossa vaihtoehtoisella tekniikalla pystytään säästämään energiaa. Samoin oli mielenkiintoista tutkia, pystyykö uudenlainen päällystystalkki jopa parantamaan paperinpäällystyksen ominaisuuksia.

Työ rajattiin lopputulosten osalta käsittelemään paperinpäällystystä syväpainopaperissa. Testausohjelmaksi valittiin standardin mukainen, eniten talkkia sisältävä resepti ja UPM:n tutkimuskeskuksen normaali koeohjelma.

2 YRITYKSEN ESITTELY

Micropulva Ltd Oy on yksityinen osakeyhtiö, jonka toimipisteet R&D Center ja toimisto sijaitsevat Pirkkalassa. Micropulva Ltd Oy:llä on laaja ja pitkäaikainen kokemus erilaisten kuivien ja kosteiden aineiden hienojauhatuksesta, mikronisoinnista, luokituksesta ja fraktioinnista. Micropulva on kehittänyt ja patentoinut tehokkaan ja energiaa säästävän hienojauhatus- ja mikronisointiteknologian. Käytettäessä Pulva FP -hienojauhatustekniikkaa ja Micronizing 2000 -teknologiaa voidaan säästää jopa 70 % energiakustannuksista verrattuna esimerkiksi konventionaalisiin suihkujauhatusprosesseihin. Tästä seuraava kustannussäästö on merkittävä kaikilla alueilla, joissa Micropulvan teknologiaa voidaan soveltaa. (Pulva FP on jauhimen kaupallinen nimi ja Micronizing 2000 on Micropulvan tuotekehitysohjelma.)

Alhainen energiankulutus, suuri tehokkuus ja lähes autogeeninen jauhatus on ominaista Micropulvan teknologialle. Pulva FP -teknologiaan perustuvia luokitus-, hienojauhatus- ja- mikronisointilaitoksia on toimitettu eri puolille maailmaa vuoden 2006 loppuun mennessä lähes kolmekymmentä kappaletta eri teollisuudenalojen käyttöön. /7/

3 PULVA FP- VASTASUIHKUJAUHATUS

3.1 Työkaasu

Hienojauhatusteknologian tarvitsema energinen ja puhdas öljyvapaa paineilma kehitetään yksi- tai kaksivaiheisissa ruuvikompressoreissa. Kompressoreissa ei yleensä käytetä jälkijäähdytystä, joten paineilma voidaan käyttää kuumana jauhatukseen ja sen energiasisältö on mahdollisimman korkea. Näin varmistetaan myös se, että kompressori toimii mahdollisimman korkealla hyötysuhteella. Kuuman työkaasun käyttö mahdollistaa myös jauhettavan materiaalin kuivaamisen mikronisointiprosessin aikana./5/

3.2 Jauhimen toiminnankuvaus

Jauhatusprosessi on kuvattu yksinkertaisesti kuvassa 1.

Toiminnan kuvaus

– Jauhettava materiaali (A) annostellaan syöttöruuvin avulla hopperiin, josta se siirretään kaksoisventtiilisyöttimen (B) avulla työkaasun paineeseen.

– Materiaalivirta tasoittuu tasaussäiliössä, minkä ansiosta sekoitusosassa saadaan haluttu kaasu- kiintoainesuhde.

– Kiihdytyssuuttimissa partikkelit saavuttavat optiminopeuden ja törmäävät jauhinkammiossa (C), jossa partikkelit jauhautuvat lähes autogeenisesti.

– Työkaasun jauhatuksen jälkeinen energiasisältö hyödynnetään mekaanisessa luokituksessa (D).

– Erilaisia mekaanisia luokittimia (D) voidaan rakentaa sarjaan tai rinnan.

– Lopputuote ja työkaasu erotetaan toisistaan filtteriyksikössä (E).

– Prosessi on PLC ohjattu. Täydellisesti automatisoitua laitteistoa voidaan ohjata etäkäyttönä.

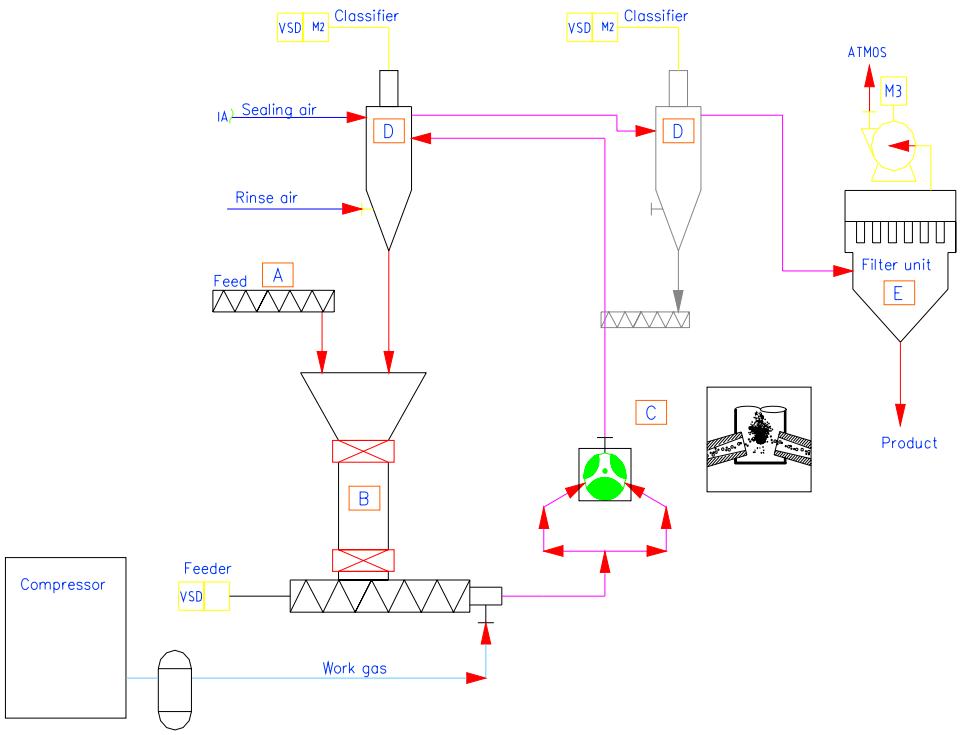

Kuva 1 Vastasuihkujauhimen toiminnankuvaus

4 PÄÄLLYSTYSTALKIN MIKRONISOINTIMENETELMÄVAIHTOEHDOT

4.1 Vapaavirtausjauhin /5/

Vapaavirtausjauhin on kuvattu yksinkertaisesti kuvassa 2.

A → Talkki syötetään jauhimeen.
B → Työkaasu jauhimeen paine 10 – 16 bar.
C → Työkaasu ja tuote tulevat jauhimesta.
D → Tuote tulee jauhimesta.

Työkaasun energiasisällöstä pystytään käyttämään kineettisenä energiana jauhamiseen noin 1 %. Työkaasuna käytetään usein tulistettua höyryä.

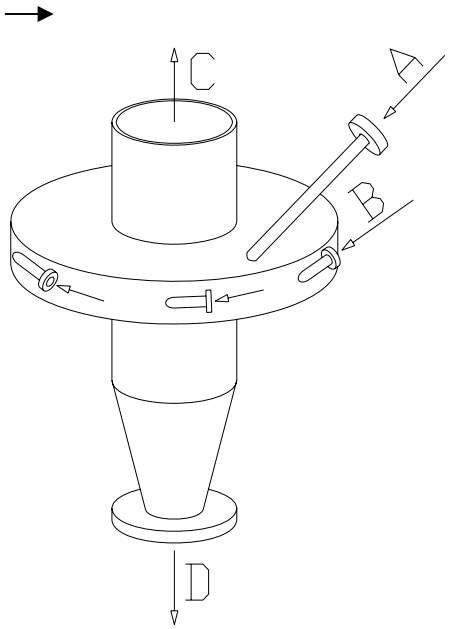

Kuva 2 Vapaavirtausjauhin /5/

4.2 1-faasijauhin /5/

1-faasijauhin on kuvattu yksinkertaisesti kuvassa 3.

A → Talkki syötetään jauhimeen.
B → Työkaasu jauhimeen paine 9 – 10 bar.
C → Tuote tulee jauhimesta.

Työkaasun energiasisällöstä pystytään käyttämään kineettisenä energiana jauhamiseen 3 – 4 %. Työkaasuna käytetään korkeapaineista paineilmaa.

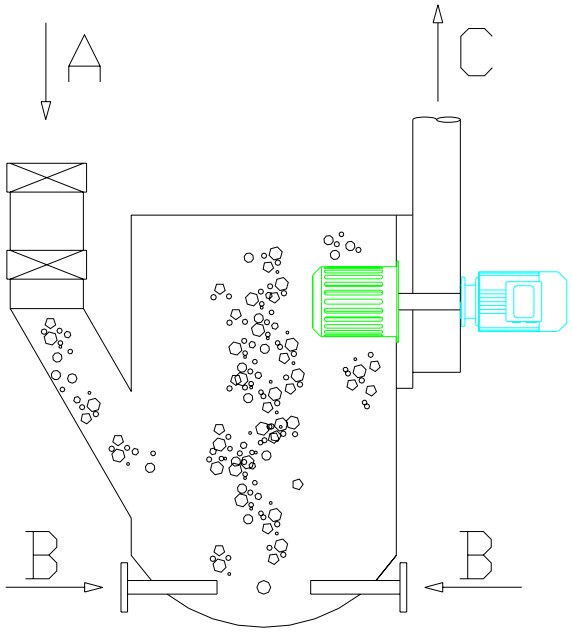

Kuva 3 1-faasijauhin /5/

4.3 Pulva FP -2-faasijauhin /5/

Pulva FP -2-faasijauhin on kuvattu yksinkertaisesti kuvassa 4.

A → Talkki syötetään jauhimeen.
B → Työkaasu jauhimeen paine 2,5 – 3,5 bar.
C → Tuote tulee jauhimesta.

Työkaasun energiasisällöstä pystytään käyttämään kineettisenä energiana jauhamiseen 30 – 35 %. Työkaasuna käytetään matalapaineista paineilmaa.

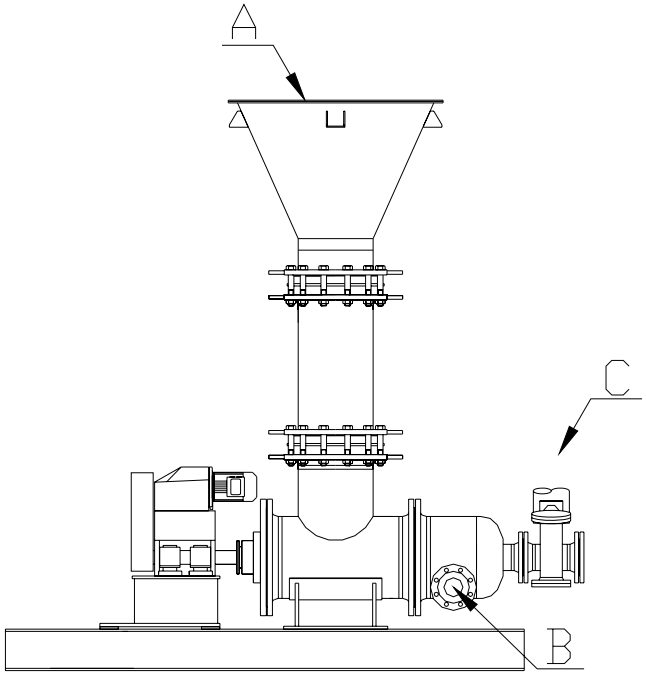

Kuva 4 Pulva FP -2-faasi jauhin /5/

5 TALKKI

Talkki on kaikista mineraaleista pehmein ja levymäisin. Sen kemiallinen koostumus on $Mg_3\ Si_4O_{10}\ (OH)_2$. Oksidiprosentteina ilmoitettuna: MgO 31,9 %, SiO_2 63,4 % ja H_2O 4,7 %. Luonnossa magnesiumin ja piin korvaa yleisesti Fe, Ni, Cr tai Al. Väriltään talkki on useimmiten vihertävää tai sinertävää, mutta se voi olla myös vaaleanpunaista, punertavaa, valkoista tai rusahtavaa. Jauhettuna se on kuitenkin hyvin vaaleaa. Puhtaan talkin vaaleus on 80–95 %, mihin vaikuttavat epäpuhtauksien määrä ja laatu sekä raekoko. Talkki on hyvin inertti mineraali. Sen ominaisuuksiin kuuluu myös organofiilisyys ja hydrofobisuus. /1; 2 /

Taulukko 1 Talkin ominaisuuksia

	Talkki
Kovuus (Mosh)	1
Valontaitekerroin	1,54–1,59
Tiheys (kg/dm^3)	2,7–2,8
Irtotiheys jauheelle (kg/dm^3)	0,6–0,1
Pintaenergia (mJ/m^2)	300–400

5.1 Talkin käyttö

Talkkia käytetään eri teollisuuden aloilla. Tärkeimmät käyttökohteet ovat paperi-, maali-, muovi- ja keramiikkateollisuudessa. Suomessa tuotetaan vuosittain noin 500 tuhatta tonnia talkkia. Tästä 75 % käytetään paperiteollisuudessa ja noin 20 % maaliteollisuudessa. /8/

Talkkia käytetään paperiteollisuudessa täyteaineena, paperin päällystyksessä ja pihkan torjunnassa. Paperin täyteaineena talkki parantaa lopputuotteen vaaleutta ja sileyttä sekä korvaa puukuituja. Paperinpäällystyksessä talkin sileä hydrofobinen pinta ja levymäinen muoto parantavat paperin sileyttä, lisäävät kiiltoa ja parantavat painojäljen laatua. Organofiilisyyttä käytetään hyväksi pihkantorjunnassa, jossa talkki kerää pihkan itseensä ja sitoo sen paperin sisään. Näin vältytään paperin rei`iltä ja päällystyskonekatkoilta, kun häiriöaineet retentoituvat jatkuvasti paperiin. /1; 2; 8/

5.2 Talkki syväpainossa

Talkkipäällystettä käytetään maailmanlaajuisesti syväpainettavissa (LWC ja MWC) painopapereissa. Erityisesti syväpainopapereihin talkki soveltuu, koska sen levymäisen muodon vuoksi talkkipäällyste on peittävää, tiivistä ja sileää. Tiiveys näkyy muun muassa pienentyneenä painoväriabsorptiona, mikä on syväpainossa toivottava ominaisuus. Talkin määrä vaihtelee syväpainopäällystyspastassa 20 ja 70 osan välillä. /1; 2/

6 TALKIN JAUHATUS

Talkin koejauhatus tehtiin Micropulvan R&D Centerissä Pirkkalassa 4 - 8.9.2006. Tavoitteena oli jauhaa Magnesita S.A:n brasilialaisesta talkkirikasteesta eurooppalaista päällystystalkkia vastaavaa tai hieman jyrkemmän raejakauman omaavaa päällystystalkkia.

6.1 Testilaitteisto

Koejauhatuslaitteistona käytettiin Micropulvan Pulva Rex -laitteistoa, joka koostuu Pulva FP -vastasuihkujauhimesta ja MPC 1 -miroluokittimesta (Kuva 5).

Kuva 5 Pulva Rex -laitteisto

Työkaasun tuottamiseen käytettiin Atlas Copcon GA 122-kompressoria ja työkaasun kuivaimena Atlas Copcon FD 24:ää. Filtteriyksikkönä käytettiin kasettisuodatinta, jonka suodatuspinta-ala on 7 m^2.

6.2 Testijauhatuksen kulku

Brasilialainen talkkirikaste PP-325 oli varsin karkeaa, joten mikronisointi oli perusteltua suorittaa kahdessa vaiheessa seuraavasti:
Ensimmäisessä vaiheessa talkki mikronisoitiin suljetussa jauhatuspiirissä filleritalkin hienouteen (tuote T2). Näin varmistettiin se, että toisessa mikronisointivaiheessa syntyvän päällystystalkkituotteen raejakaumasta tulee riittävän jyrkkä.
Toisessa vaiheessa filleritalkin (tuote T2) hienoutta olevaa tuotetta mikronisoitiin päällystystalkin (tuote T6) hienouteen kierrätysmenetelmällä avoimessa jauhatuspiirissä. Tämä menetelmä mahdollistaa kineettisen energian käytön erittäin tehokkaasti.

Tuotteiden raejakaumat testien aikana mitattiin Micropulvan Cilas Alcatel 850 -laser analysaattorilla. SediGraph-raejakaumat ja vaaleus mitattiin ulkopuolisen asiantuntijan toimesta.

6.3 Testijauhatuksen tulokset

Koejauhatukset sujuivat hyvin ilman ongelmia. Tavoitteena oli tuottaa raejakaumaltaan jyrkkää päällystystalkkia, jonka keskihienous on tasolla 1,8 - 1,7 µm. Näin tuotettu päällystystalkki on selvästi nykyisiä kaupallisia laatuja hienompi: siitä puuttuu hienoin aines ja sen top cut - arvo on parempi. Tässä tavoitteessa tehtyjen analyysien mukaan onnistuttiin.

Taulukko 2 Näytteiden raejakaumat SediGraphilla

Diameter		Feed %	T 2 %	T 6 %	Ref. C10* %
20	<µm	88	100	100	99
10	<µm	65	92	99	93
5	<µm	44	75	93	77
2	<µm	20	35	60	47
1,5	<µm	12	25	46	39
1	<µm	5	14	28	30
0,5	<µm	0	1	5	14
0,2	<µm	0	0	1	5

* mittaukset tehty aikaisemman jauhatuksen yhteydessä

Taulukko 3 Keskihienous

	Feed	T2	T6	Ref. C10
D50 µm	6,2	2,86	1,64	2,05

Feed = Syöte

T2 = Jauhettu filleritalkki

T6 = Koepäällystystalkki

C10 = Referenssi päällystystalkki

Kaavio 1 Näytteiden raejakaumat

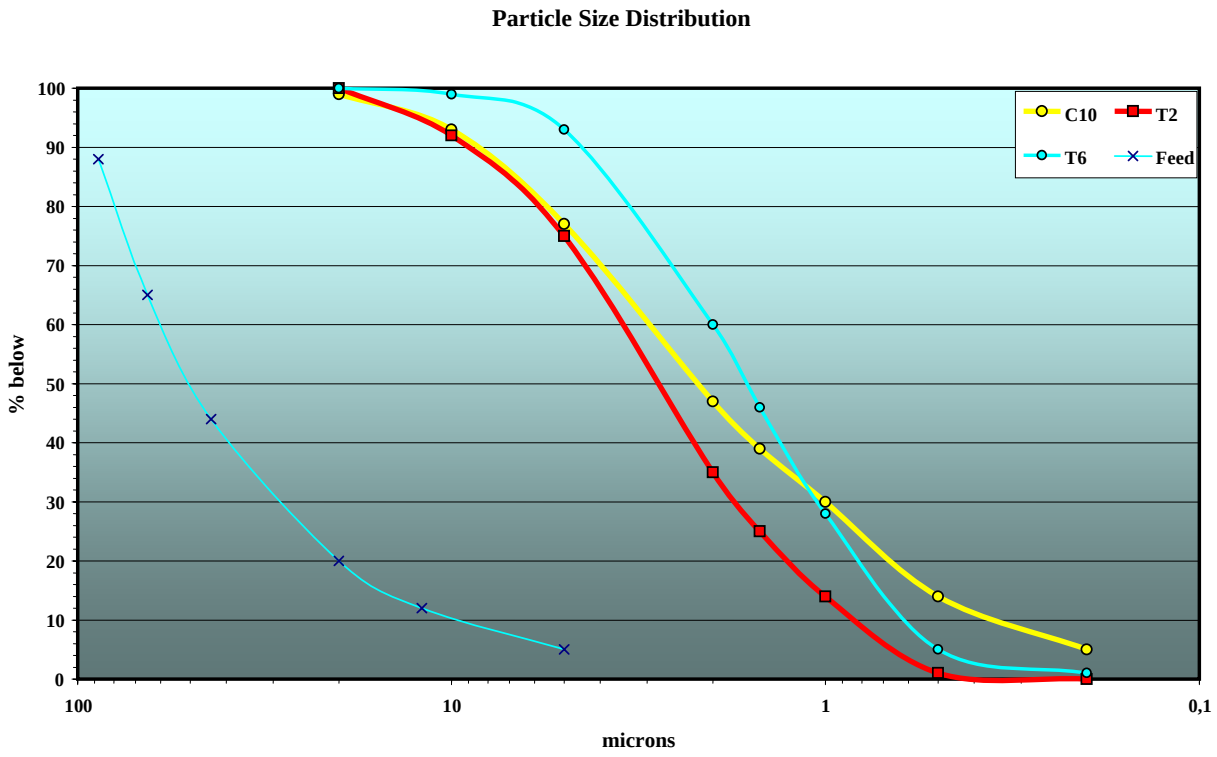

Taulukko 4 Optiset ominaisuudet talkkijauheille 10.4.2006

	Ref. talc	Magnesita talc T6
ISO Brightness	85.6	92.1
Yellowness	1.90	2.31
L	94.73	97.61
a	-0.32	-0.09
b	1.09	1.23

Taulukko 5 Eurooppalaisen DIN -normin mukaiset irtotiheydet (g/l)

Feed	T2	T6
0,53	0,13	0,10

Taulukko 6 Talkki T2:n tuottamiseen käytetty energia ja kapasiteetti

Mikronisoinnin ensimmäinen vaihe, suljettu piiri 4.8.2006	
Työkaasun paine	3,3 bar
Työkaasun määrä	1,6 Nm^3/min, 124 kg/h
Työkaasun energiasisältö	39 kWh/1000 kg
Jauhatusaika	40 min
Tuntikapasiteetti	37,5 kg
Energiankulutus	n. 130 kWh/ tuotetonnille

Taulukko 7 Talkki T6:n tuottamiseen käytetty energia ja kapasiteetti

Mikronisoinnin toinen vaihe avoinpiiri 7-8.8.2006	
Työkaasun paine	3,35 bar
Työkaasun määrä	1,6 Nm^3/min, 124 kg/h
Työkaasun energiasisältö	39 kWh/1000 kg
Jauhatusaika	100 min, 4 jauhatusta
Tuntikapasiteetti	14 kg
Energiankulutus	n. 350 kWh/ lopputuotetonnille

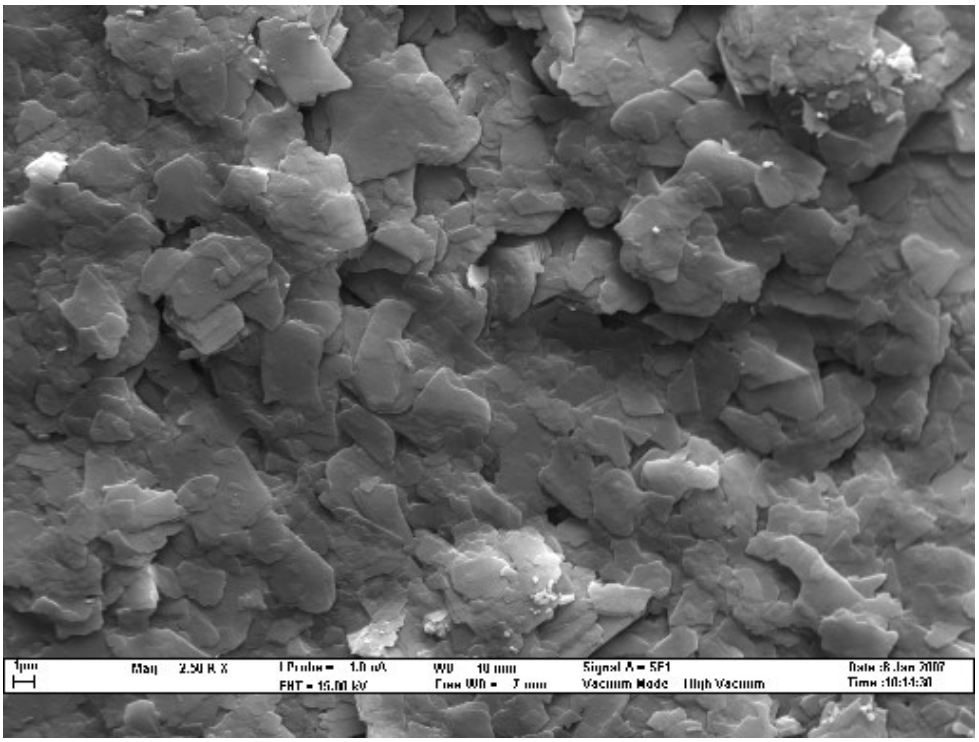

Kuva 6 Koetalkki 2500x SE

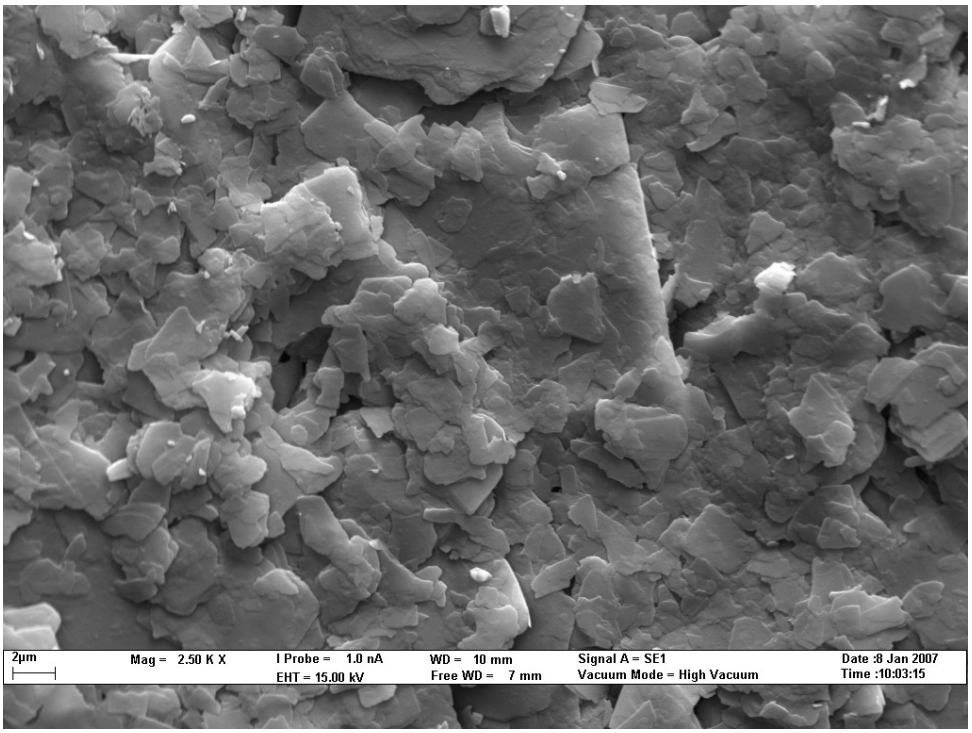

Kuva 7 Referenssitalkki 2500x SE

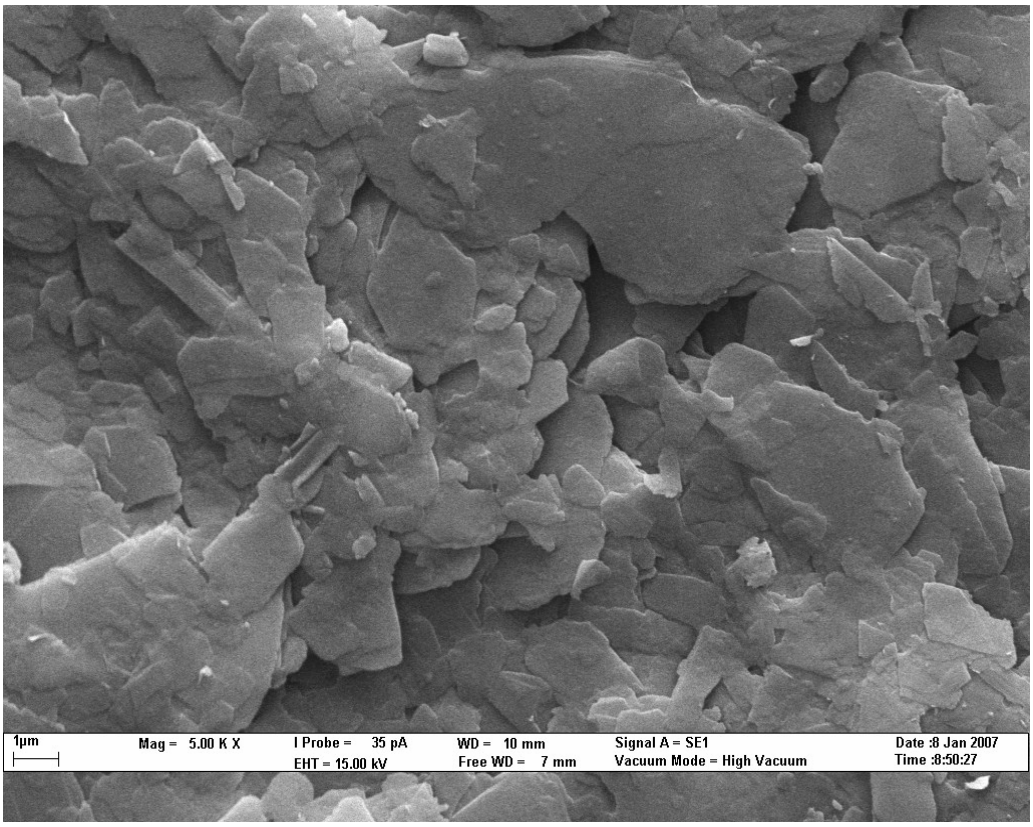

Kuva 8 Koetalkki 5000x SE

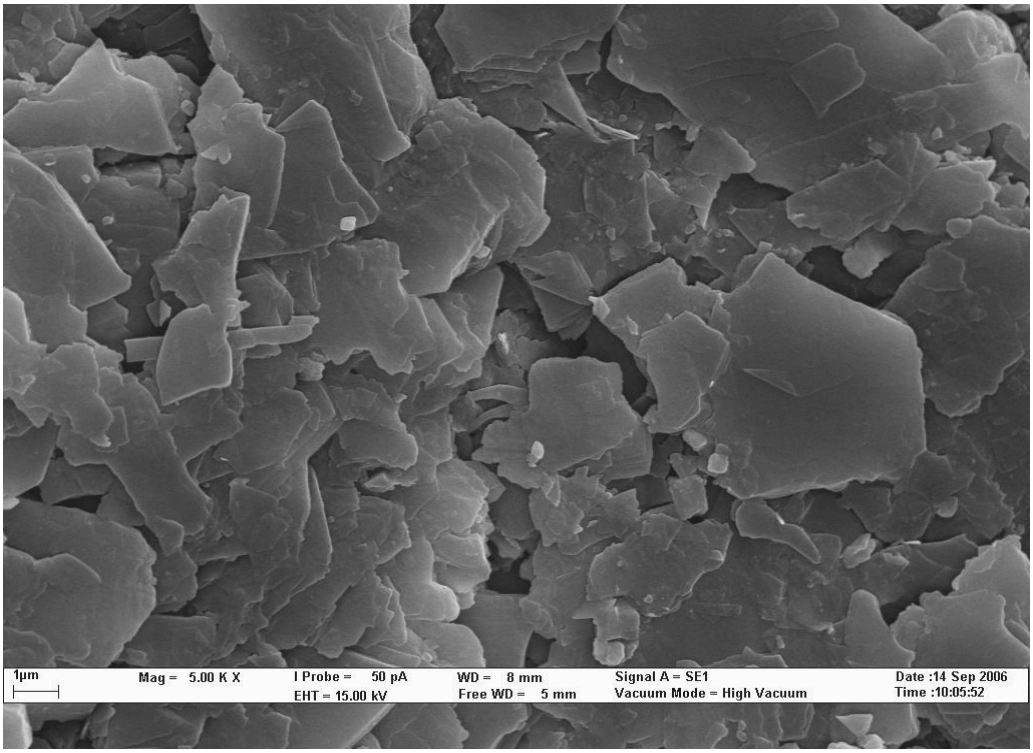

Kuva 9 Referenssitalkki 5000x SE

7 TALKIN LIETTO

Talkin liettäminen tehtiin Tampereen ammattikorkeakoulun paperilaboratoriossa 4.10–27.11.2006. Talkki pyrittiin liettämään mahdollisimman lähelle referenssilietettä, tosin kuiva-ainepitoisuudessa tavoite oli noin 63 %.

Taulukko 8 Referenssilietteen ominaisuudet /3/

Kuiva-ainepitoisuus, KAP	65,5 %
pH	10,1
Brookfield-viskositeetti (100 rpm)	210 mPas

7.1 Lietossa käytetyt menetelmät ja aineet

Liettäminen tehtiin koulun vanhalla sekoittimella, joka on tarkoitettu lietteiden ja pastojen sekoitukseen (kuva 10). Sekoittimen maksimikierrokset olivat 3000 rpm ja sekoitusterän halkaisija oli noin 80 mm. Sopivaa jäähdytyksellä olevaa sekoitusastiaa ei ollut, joten se täytyi valmistaa ennen liettojen alkamista.

Kuva 10 Sekoitin ja terä /4/

Talkki:	Jauhettu T6, kuiva-ainepitoisuus 99 %
Kostutusaine:	Lumiten* P-F, kuiva-ainepitoisuus 50 %
Dispergointiaine:	Polysalz S, kuiva-ainepitoisuus 45 %
Lipeä:	NaOH, kuiva-ainepitoisuus 98 %
Vaahdonestoaine:	Etingal*S, kuiva-ainepitoisuus 40 %
Vaahdonestoaine:	Rasvahappopohjainen, kuiva-ainepitoisuus 40 %
H_2O:	Vesijohtovesi t ~ 25 °C

7.2 Lieton kulku

Aineiden kuiva-ainepitoisuuksien mittauksien jälkeen voitiin niiden tiedot kirjata koulun lietteenlaskuohjelmaan, joka laskee liettämiseen tarvittavat ainemäärät. Lietto aloitettiin mittaamalla alkuvesi kannuun. Tästä vedestä otettiin noin 50 ml mittalasiin, johon liuotettiin lietossa tarvittava määrä natriumhydroksidia. Seuraavaksi veteen lisättiin: kostutusaineesta 100 %, NaOH liuoksesta 35 %, dispergointiaineesta 100 % ja vaahdonestoaineesta 100 %. Kemikaalit sekoitettiin veteen pienellä sekoittimella noin viidentoista minuutin ajan.

Liettäminen aloitettiin kaatamalla alkuvesi kemikaaleineen sekoittimen jäähdytykselliseen astiaan. Sekoittimen kierrokset nostettiin 3000 kierrokseen minuutissa ja alettiin varovaisesti lusikalla lisätä talkkijauhetta. Sekoituksen aikana seurattiin lietteen PH:ta ja lisättiin natriumhydroksidiliuosta pieninä annoksina. Talkin syöttövaihe kesti 2 - 4 tuntia minkä jälkeen lietettä sekoitettiin vielä tunnista kahteen lietettävän määrän mukaan.

7.3 Lieton tulokset

Heti alussa kävi selväksi, että kuivan ja ilmavan talkkijauheen liettäminen on erittäin vaikeaa. Lietteestä tahtoi tulla jäykkää ja laastimaista. Tämän vuoksi jouduttiin hakemaan ja kokeilemaan eri kemikaalimääriä ja -suhteita. Lopulta koeliettoja tehtiin kolmetoista, joista kahta viimeistä käytettiin päällystyskokeissa UPM:n tutkimuskeskuksessa Lappeenrannassa. Kolmannentoista lieton, resepti on liitteenä. (liite 1)

Lietteistä tehtiin heti liettämisen jälkeen mittaukset: kuiva-ainepitoisuus, pH ja Brookfield-viskositeetti. Kuiva-ainepitoisuus mitattiin laitteella, joka kuumentaa metalliastiassa näytteen sataanviiteenkymmeneen celsiusasteeseen, jolloin vesi haihtuu pois ja jäljelle jää vain kuiva-aine. Viskositeetti mitattiin standardien mukaan ja pH mitattiin yleisindikaattoripaperilla.

Taulukko 9 Koeliete nro 12

Kuiva-ainepitoisuus, KAP	61,5 %
pH	9,5
Brookfield-viskositeetti (100 rpm)	730 mPas

Taulukko 10 Koeliete nro 13

Kuiva-ainepitoisuus, KAP	64,5 %
pH	10
Brookfield-viskositeetti (100 rpm)	1150 mPas

Ilmapitoisuus lietteillä oli 30 - 40 % välillä

8 Päällystyskokeet

Helicoater -päällystyskokeet tehtiin joulukuussa 2006 UPM:n tutkimuskeskuksessa Lappeenrannassa. Päällystyskokeet tehtiin suunnitellun koeohjelman mukaisesti. Pastareseptiksi valittiin käytössä olevista resepteistä se, jossa talkin pitoisuus on suurin eli 70 %. Pohjapaperina oli Kaukaan syväpainopaperi. Koetalkin huonon ajettavuuden vuoksi molemmat pastat jouduttiin laimentamaan 50 %:n kuiva-ainepitoisuuteen. Päällystettäessä koetalkilla jouduttiin käyttämään 0,4 bar korkeampaa kammiopainetta, sekä myös teräpaine oli hieman korkeampi kuin referenssitalkilla. Kaikki mittaustulokset ovat liitteissä 2 - 12.

8.1 Pigmenttilietteet

Tässä kappaleessa on esitetty koelietteen, referenssilietteen sekä pastassa käytetyn kaoliinin mittaustulokset.

Taulukko 11 Pigmenttien ominaisuudet

Sample name		**Capim SP**	**CV10 XR2**	**Koetalkki**
Sample date		6.11.2006	6.11.2006	27.11.2006
Supplier		Imerys	Mondo Minerals	
Sample type		kaolin	talc	talc
Pilot trial/Mill sample		LPR	LPR	Micropulva
Pigment properties, slurry				
Solids	%	68,2	61,1	62,5
pH		7,3	10,1	10,8
Brookfield 100	mPas	178	222	430
Screen residue >45µm	%	0,001	0,004	0,017
Brightness ISO	%	87,15	86,15	89,10
Yellowness	%	6,35	2,41	4,05
L* D65		96,6	95,1	96,8
a* D65		-0,01	-0,34	0,11
b* D65		3,47	1,44	2,13

Taulukko 12 Raejakaumat mitattuna SediGraph 5100:lla

Sample name		**Capim SP**	**CV10 XR2**	**Koetalkki**
Sample date		6.11.2006	6.11.2006	27.11.2006
Supplier		Imerys	Mondo Minerals	
Sample type		kaolin	talc	talc
Pilot trial/Mill sample		LPR	LPR	Micropulva
Running phase		water	water	water
Baseline/Full Scale	kc/s	138/91	138/89	138/91
Results				
Median	µm	0,58	1,95	2,03

Diameter		%	%	%
20,00	<µm	100	99,4	99,6
10,00	<µm	100	97,2	98,5
5,00	<µm	100	85,1	90,9
2,00	<µm	92,6	50,9	49,2
1,00	<µm	72,5	30,4	25,7
0,50	<µm	43,7	13,8	16,7
0,30	<µm	25,1	7,6	12,0

Kaavio 2 Näytteiden raekokojakaumat

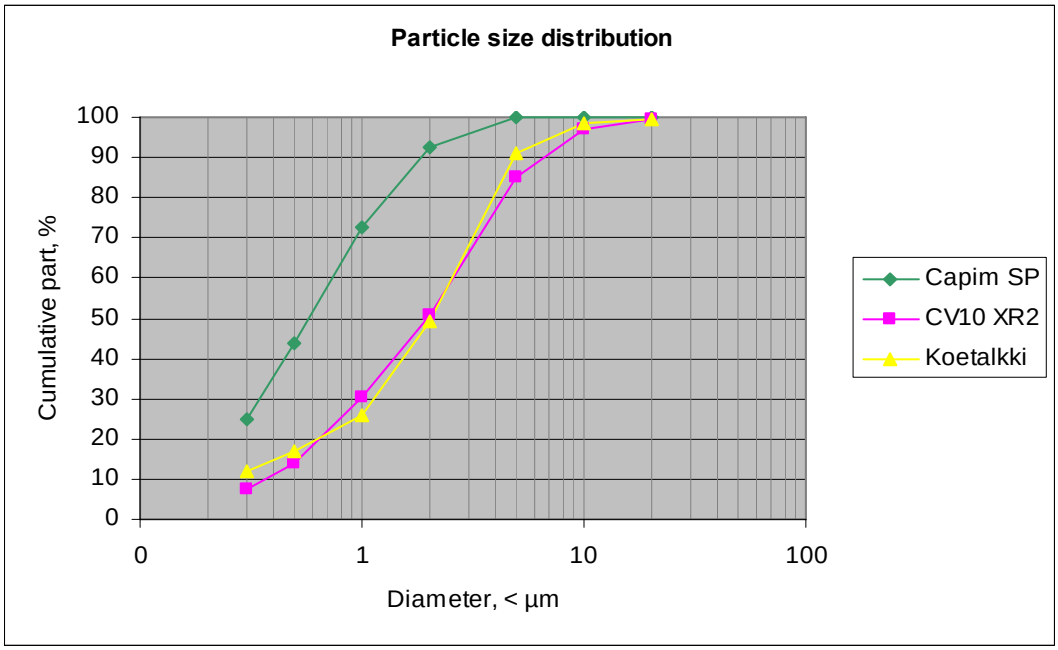

Kaavio 3 Näytteiden keskihienous

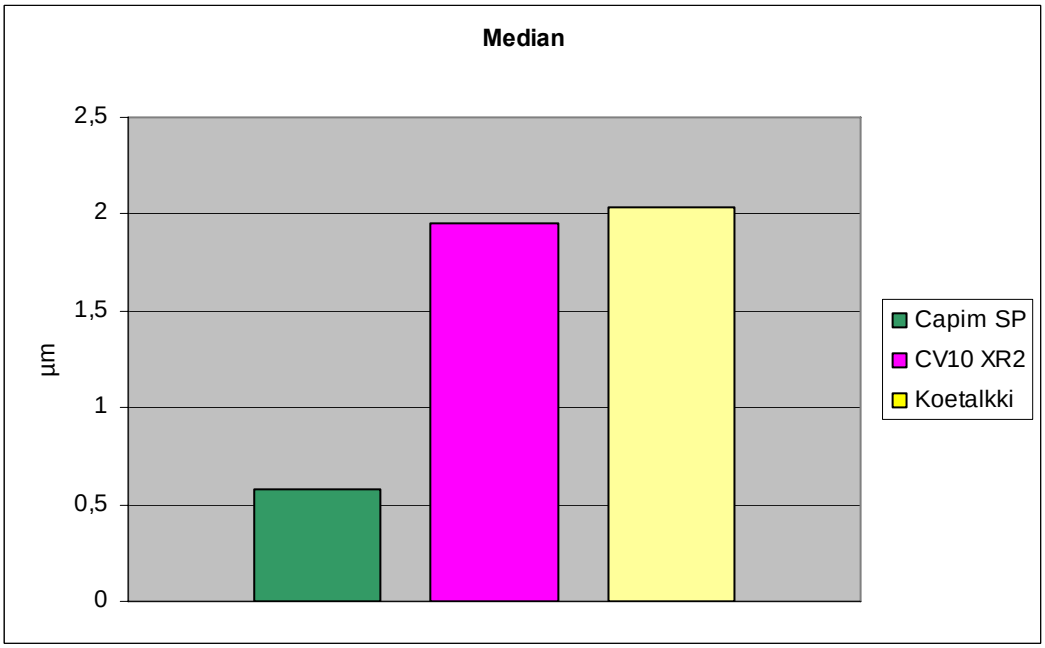

Kaavio 4 Näytteiden kumulatiiviset raekokojakaumat mitattuna Coulter LS:llä

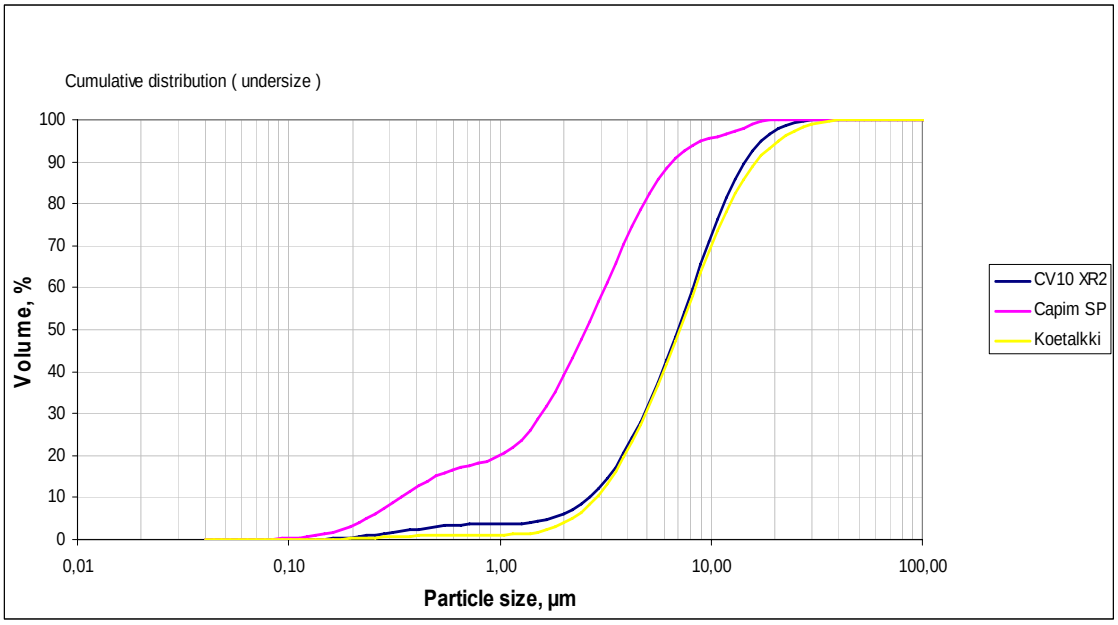

Kaavio 5 Näytteiden prosentuaaliset raekokojakaumat mitattuna Coulter LS:llä

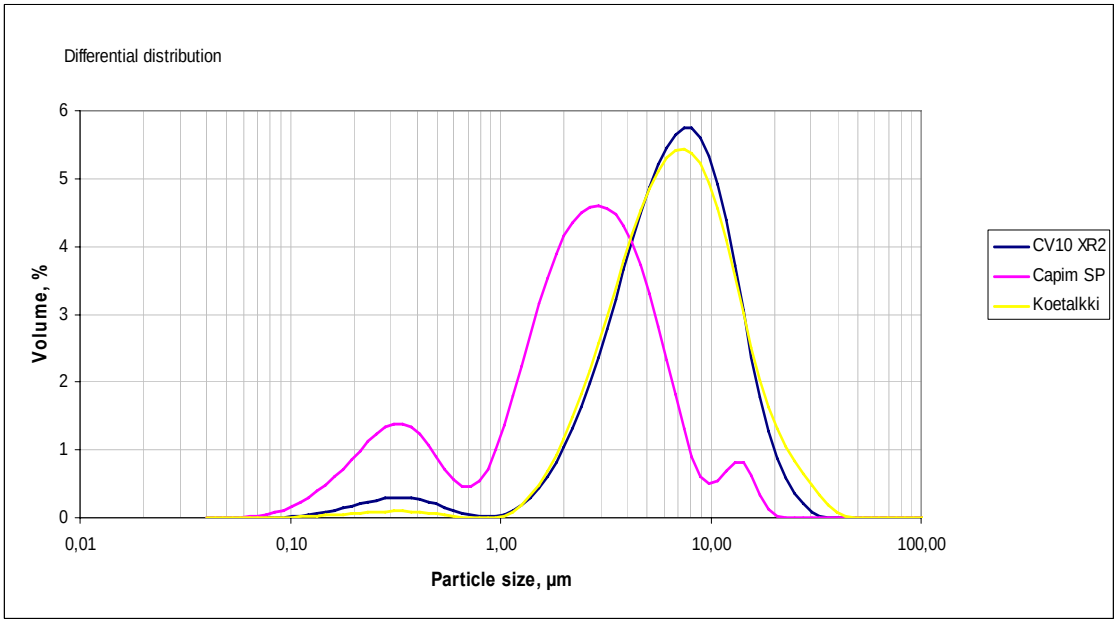

8.2 Pastat

Pasta tehtiin yleisesti käytössä olevan reseptin mukaisesti (taulukko 13). Muut pastoille tehdyt mittaukset ja ominaisuudet on esitetty taulukoina ja kaavioina. Referenssitalkista käytetään merkintää 1 ja koetalkista 2.

Taulukko 13 Pasta resepti

COATING COLOUR ID	**1**	**2**
FORMULATION		
CV10 XR2	70 [1]	
Test talc		70 [1]
Capim SP	30 [1]	30 [1]
Latexia 211	5,5 [2]	5,5 [2]
NaOH	0,26 [3]	0,26 [3]

Taulukko 14 Pastan ominaisuudet

COATING COLOUR PROPERTIES		**1**	**2**
Solids content, BR-viscosity target 2000mPas	%	54,9	52,0
pH		9,5	9,5
Temperature	°C	26	25
Brookfield 100 rpm	mPas	1920	1900
Brookfield 50 rpm	mPas	3160	3240
Acav A2 1 000 000 1/s	mPas	22	22
Solids content, target 50	%	50,1	50,3
pH		9,5	9,6
Temperature	°C	20	21
Brookfield 100 rpm	mPas	405	1400
Brookfield 50 rpm	mPas	610	2400
Acav A2 1 000 000 1/s	mPas	14	18
ÅAGWR Static Water Retention	g/m²	31,3	27,2

Kaavio 6 ACAV A2 -viskositeetti pastoille eri kuiva-ainepitoisuuksissa

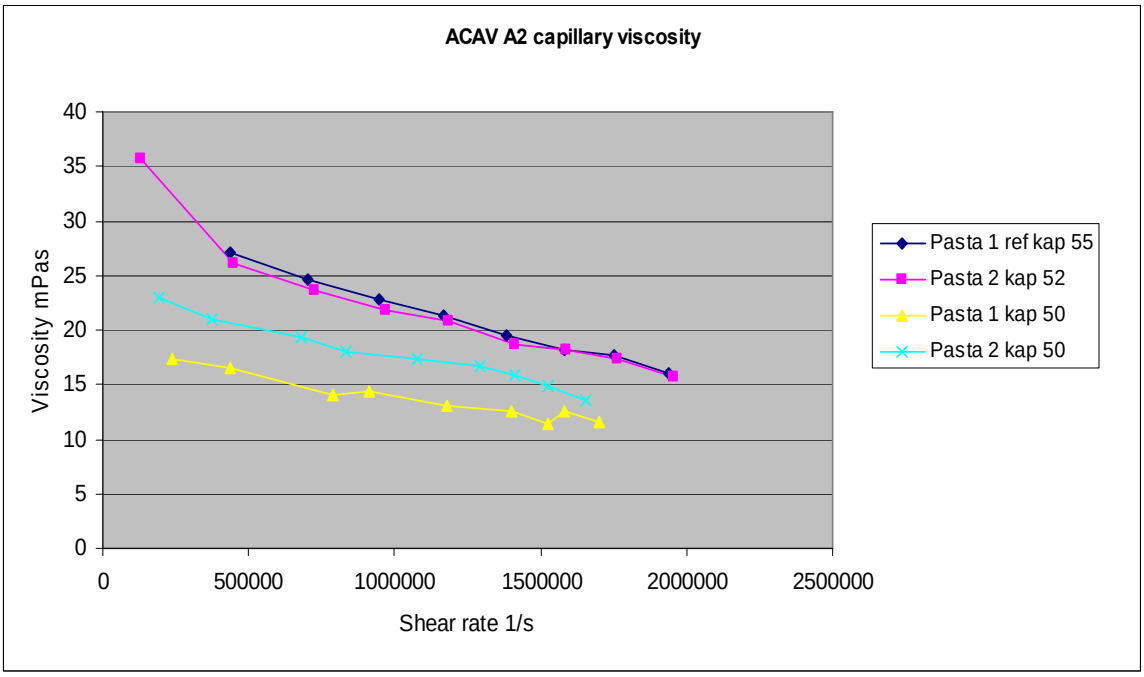

8.3 Helicoater -päällystys

Päällystyskokeet tehtiin tutkimuskeskuksen HeliCoater 1500 -päällystyskoneella käyttäen lyhytviipymämenetelmää. Pohjapaperina oli syväpainopaperi, jonka nopeutena oli 1200 m/min (taulukko 15).

Taulukko 15 Pohjapaperi

BASE PAPER		
Quality		LPR PM2 RG
Grade		9151 Sep - 05
Grammage	g/m²	34,3

Taulukko 16 Pilot -päällystimen muuttujat

COATING		**1**	**2**
Coater		HeliCoater 1500	
Coating method		SDTA	
Speed	m/min	1200	
Pre-stress of the blade	mm	0,4	
Chamber pressure	bar	0,7	1,1
Blade pressure, run 1	bar	1,3	1,6
Blade pressure, run 2	bar	1,0	1,3
Blade pressure, run 3	bar	0,7	1,0
Blade pressure, run 4	bar	0,85	1,15
Room humidity	%	50	
Room temperature	°C	22	

8.4 Päällystetty paperi

Taulukkoon 17 on koottu tiedot paperien päällystysmääristä.

Päällystykset tehtiin neljällä eri päällystemäärällä interpolointien vuoksi.

Kokeessa kalanterointi tehtiin samaan kiiltotavoitteeseen 60 %:iin (6g/m² päällystemäärällä) ja molemmilla papereilla oli sama viivakuorma ja lämpötila.

Taulukko 17 Päällystemäärät ja kalanteroijan muuttujat

COATED PAPER		**1**	**2**
Coated side		ts	
Coat weight, run 1	g/m²	5,6	6,5
Coat weight, run 2	g/m²	7,1	7,5
Coat weight, run 3	g/m²	10,0	9,8
Coat weight, run 4	g/m²	7,5	8,0
CALENDERING			
Room humidity	%	50	
Room temperature	°C	22	
Calender temperature	°C	50	
Target, Gloss	%	60	
Line load	kN/m	156	
Number of nips		5	
Coated side against steel cylinder	times	3	
Coated side against paper cylinder	times	2	

8.5 Päällystyksen tulokset

Eri päällystemäärät interpoloitiin 5,5 g/m² ja 7,0 g/m², jotta tulokset olisivat paremmin vertailukelpoisia (taulukko 20).

Taulukko 18 Referenssi talkilla päällystetyn paperin paperiominaisuudet

Test point ref talkki		1/1	1/2	1/3	¼
Grammage	g/m²	40,0	41,0	43,0	41,2
Coat weight/weighed	g/m²	5,2	6,2	8,2	6,4
Brightness ISO ts	%	70,80	71,20	71,75	71,25
Opacity ts	%	80,0	80,5	81,1	80,4
Roughness PPS 1 MPa ts	µm	0,88	0,83	0,76	0,83
Gloss ts	%	58	60	65	60
Heliotest ts	mm/20pp	80	85	83	79
Porosity G-H	s/100ml	470	580	720	650
Ink absorption K&N	%	6,5	6,5	6,4	6,8

Taulukko 19 Koetalkilla päällystetyn paperin paperiominaisuudet

Test point koe talkki		2/1	2/2	2/3	2/4
Grammage	g/m²	40,3	41,5	44,1	41,9
Coat weight/weighed	g/m²	5,5	6,8	9,3	7,1
Brightness ISO ts	%	70,60	71,10	71,75	71,20
Opacity ts	%	79,5	80,2	81,1	80,4
Roughness PPS 1 MPa ts	µm	0,79	0,75	0,66	0,73
Gloss ts	%	61	63	69	65
Heliotest ts	mm/20pp	83	86	92	91
Porosity G-H	s/100ml	580	770	1490	1070
Ink absorption K&N	%	4,7	4,6	4,1	4,7

Taulukko 20 Interpoloidut päällystemäärät

Test point		ref.	ref.	koe	koe
Coat weight/weighed	g/m²	5,5	7,0	5,5	7,0
Brightness ISO ts	%	70,94	71,40	70,67	71,11
Opacity ts	%	80,1	80,7	79,6	80,2
Roughness PPS 1 MPa ts	µm	0,86	0,81	0,79	0,74
Gloss ts	%	58	62	61	64
Heliotest ts	mm/20pp	81	82	84	88
Porosity G-H	s/100ml	525	645	568	935
Ink absorption K&N	%	6,6	6,5	4,8	4,6

8.5.1 Vaaleus

Kaavio 7 Vaaleus

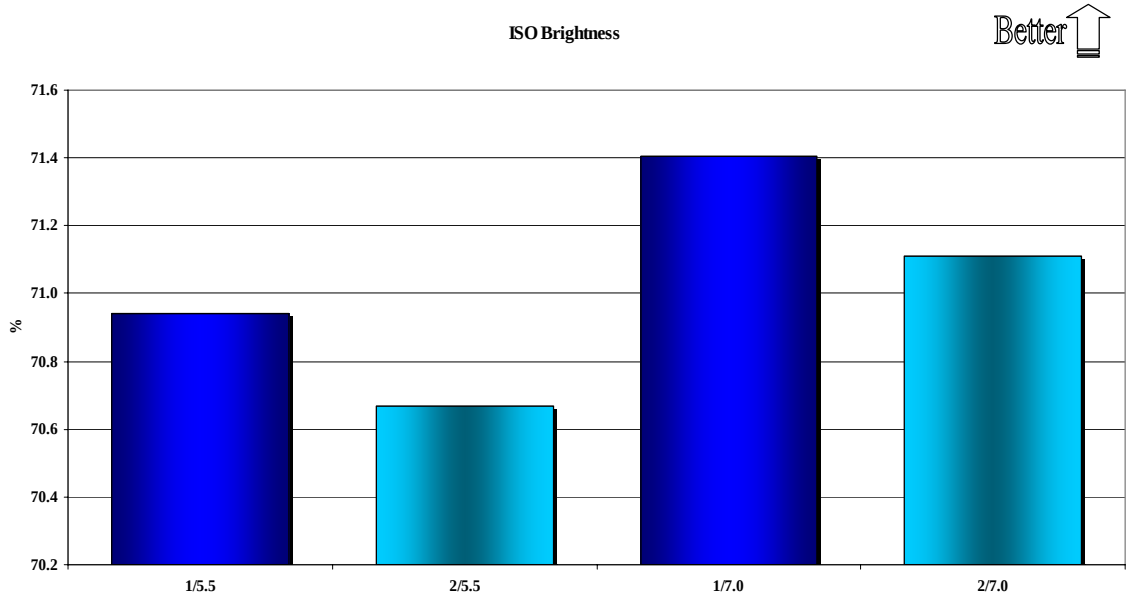

1 = reference / coat weight
2 = test product / coat weight

8.5.2 Opasiteetti

Kaavio 8 Opasiteetti

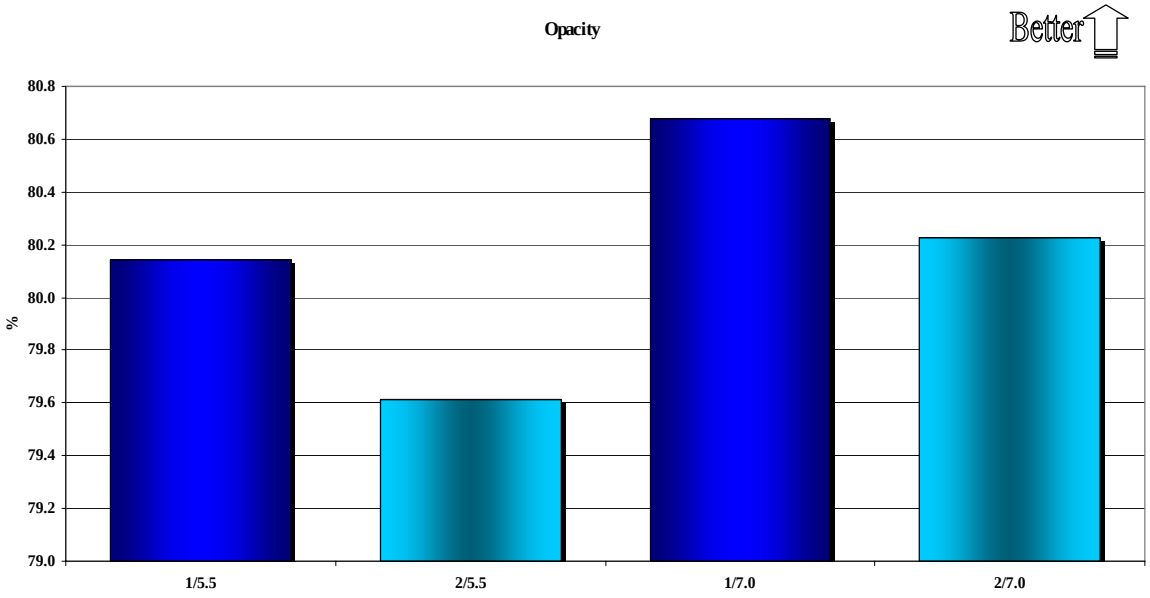

1 = reference / coat weight
2 = test product / coat weight

8.5.3 PPS- karheus

Kaavio 9 Pinnan karheus

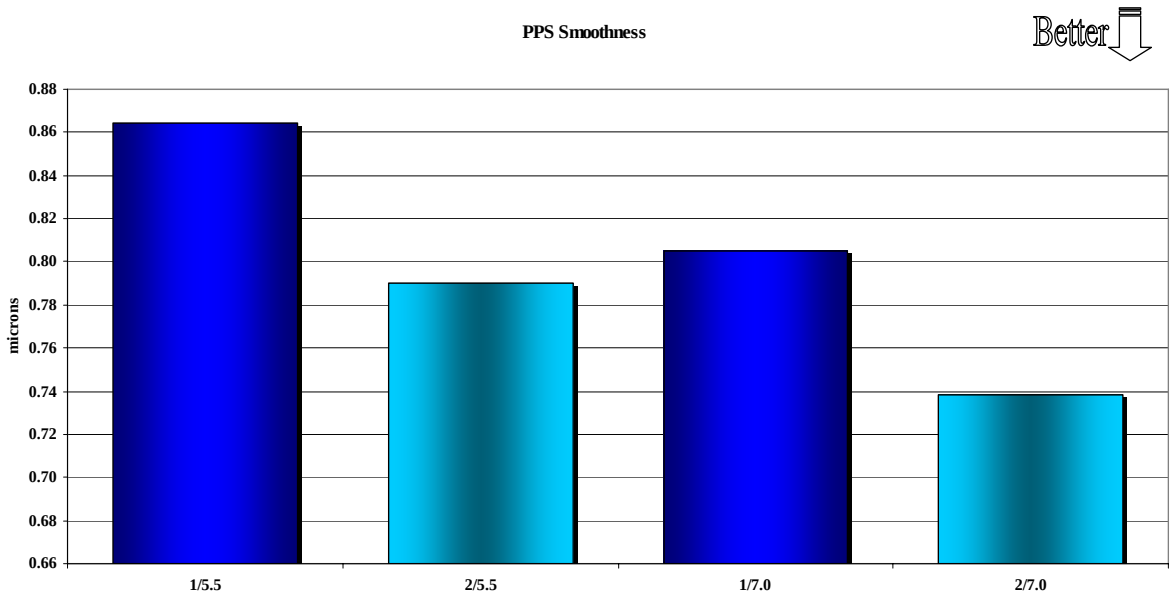

1 = reference / coat weight
2 = test product / coat weight

Kaavio 10 Pinnan karheus suhteessa päällystemäärään

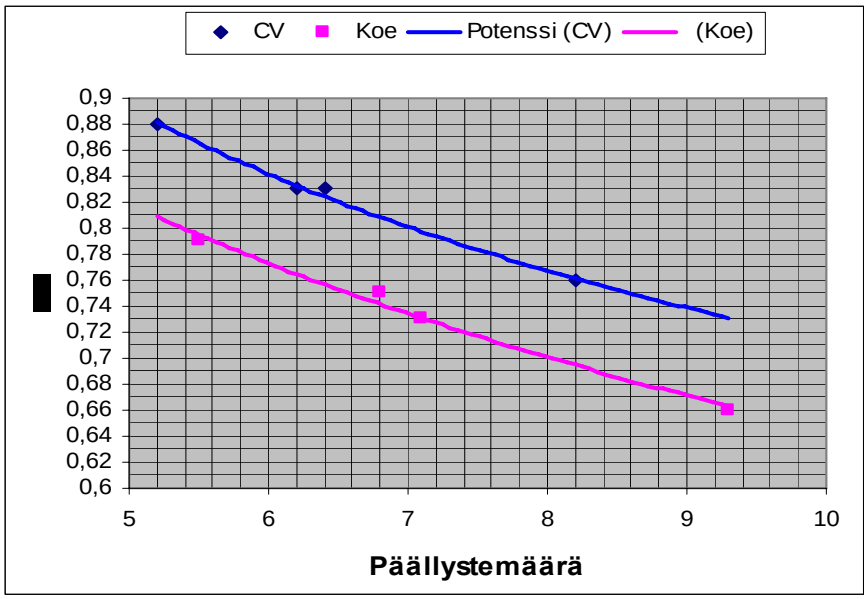

8.5.4 Kiilto

Kaavio 11 Kiilto

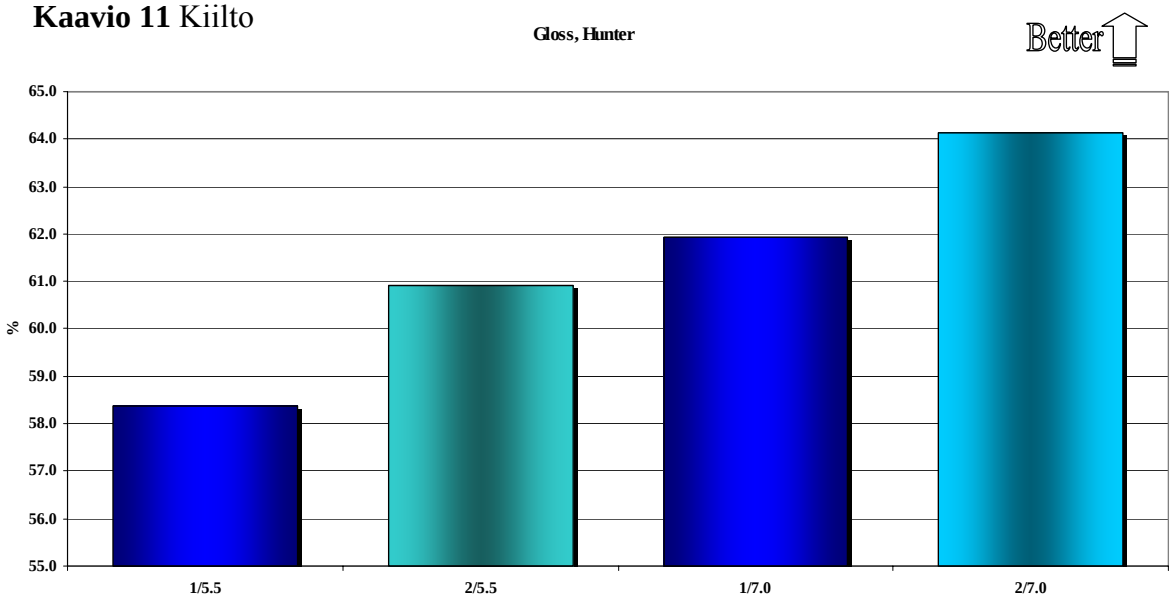

1 = reference / coat weight
2 = test product / coat weight

Kaavio 12 Kiilto suhteessa päällystemäärään

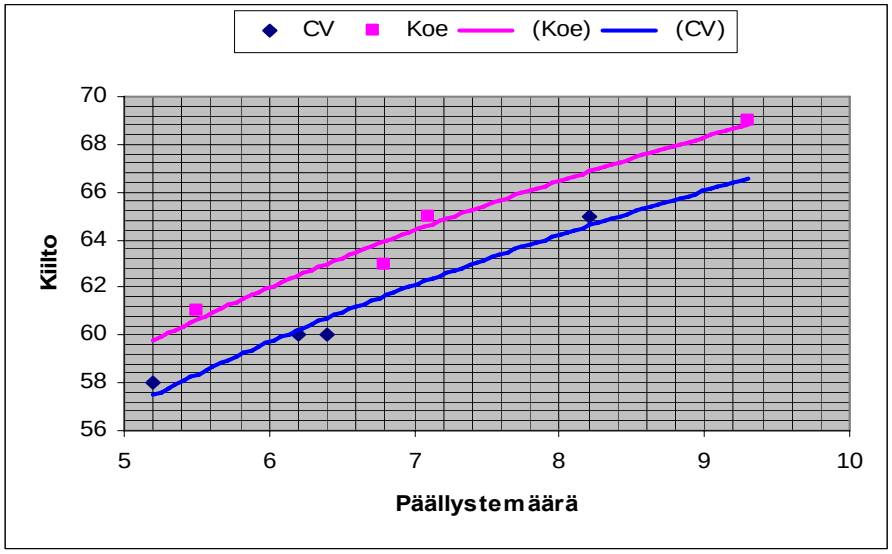

8.5.5 Heliotest -painettavuus

Kaavio 13 Heliotest

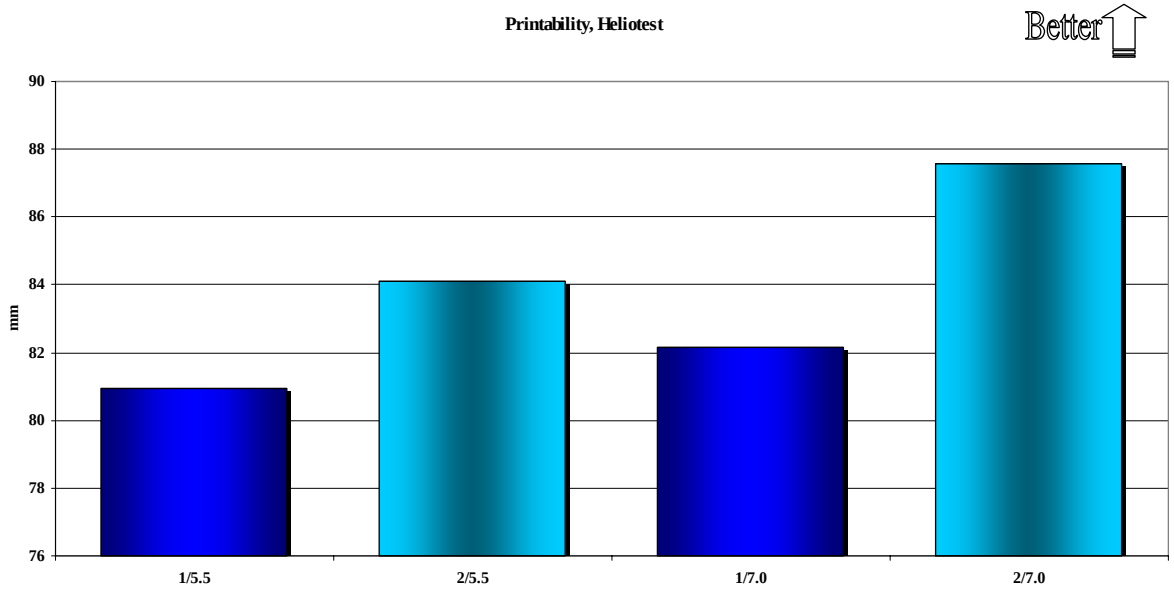

1 = reference / coat weight
2 = test product / coat weight

Kaavio 14 Heliotest suhteessa päällystemäärään

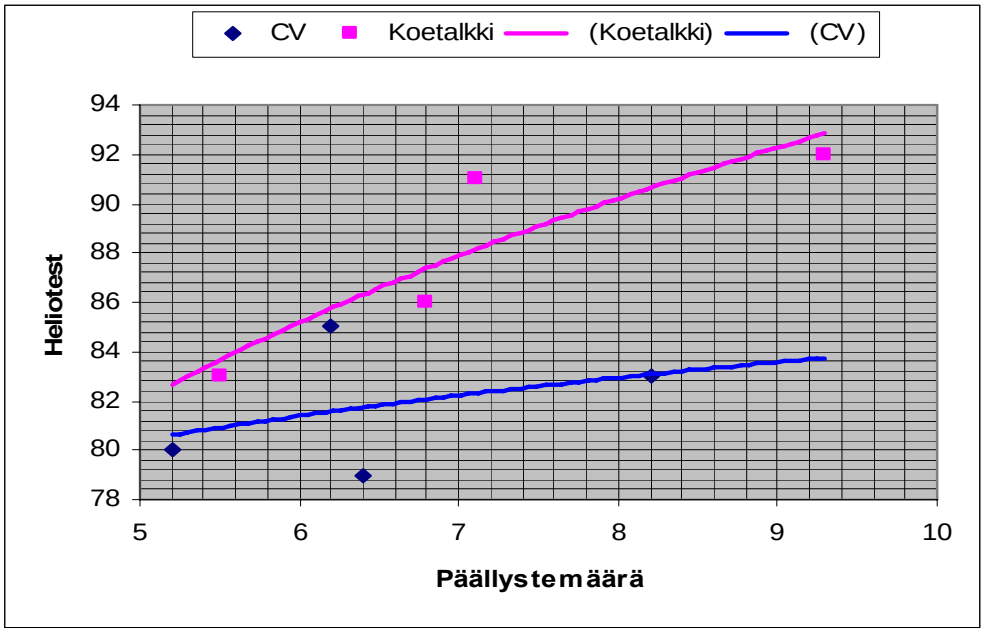

8.5.6 Huokoisuus

Kaavio 15 Gurley-Hill -huokoisuus

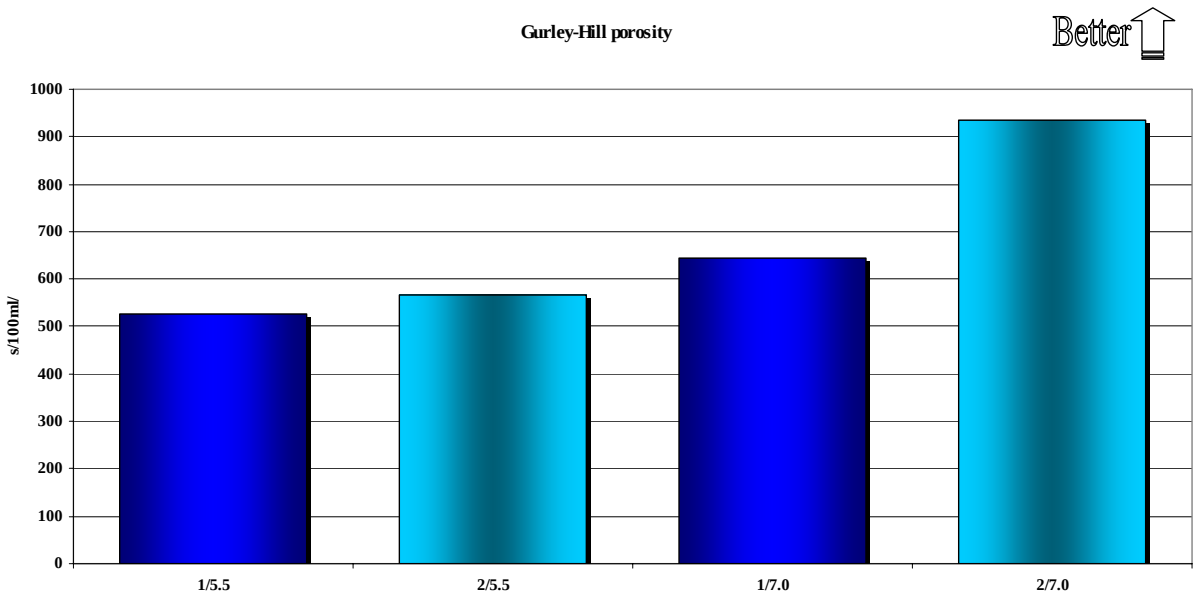

1 = reference / coat weight
2 = test product / coat weight

8.5.7 Värin absorptio

Kaavio 16 K&N -musteabsorptio

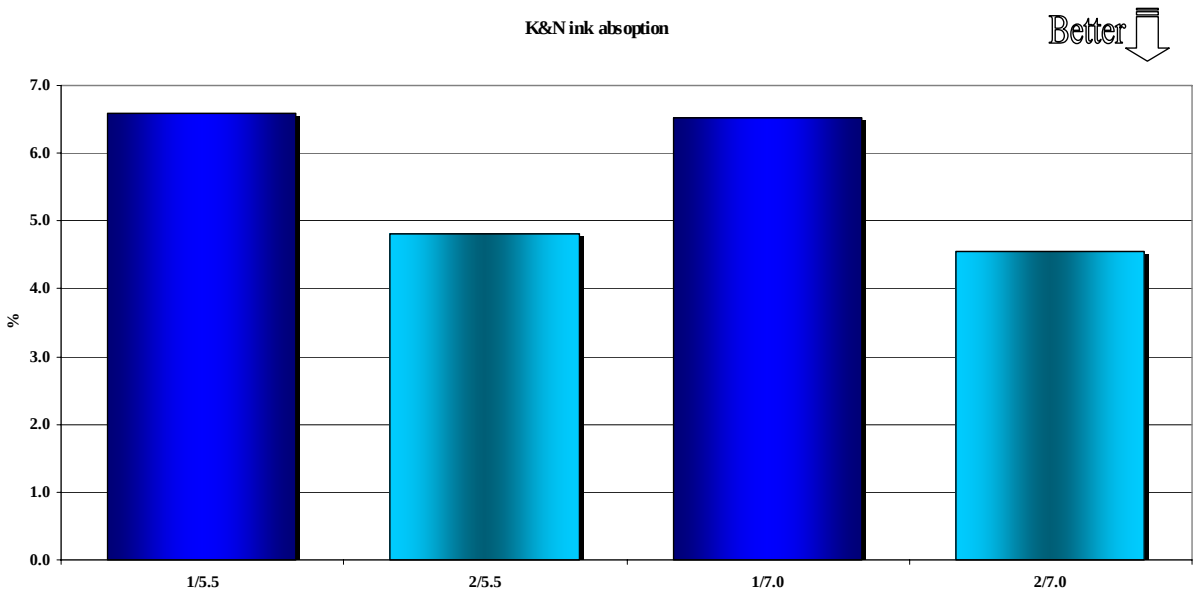

1 = reference / coat weight
2 = test product / coat weight

8.5.8 Peittävyys -Burnout testi

Peittävyystesti tehtiin burnout menetelmällä, jossa paperiarkit käsitellään hapolla ja kuivataan. Kuivia arkkeja verrataan visuaalisesti ja peittokyky todetaan vaaleuserona. Burnout-testiä käytettäessä saadaan selville päällystyksessä tulleet mahdolliset peittokykyvirheet.

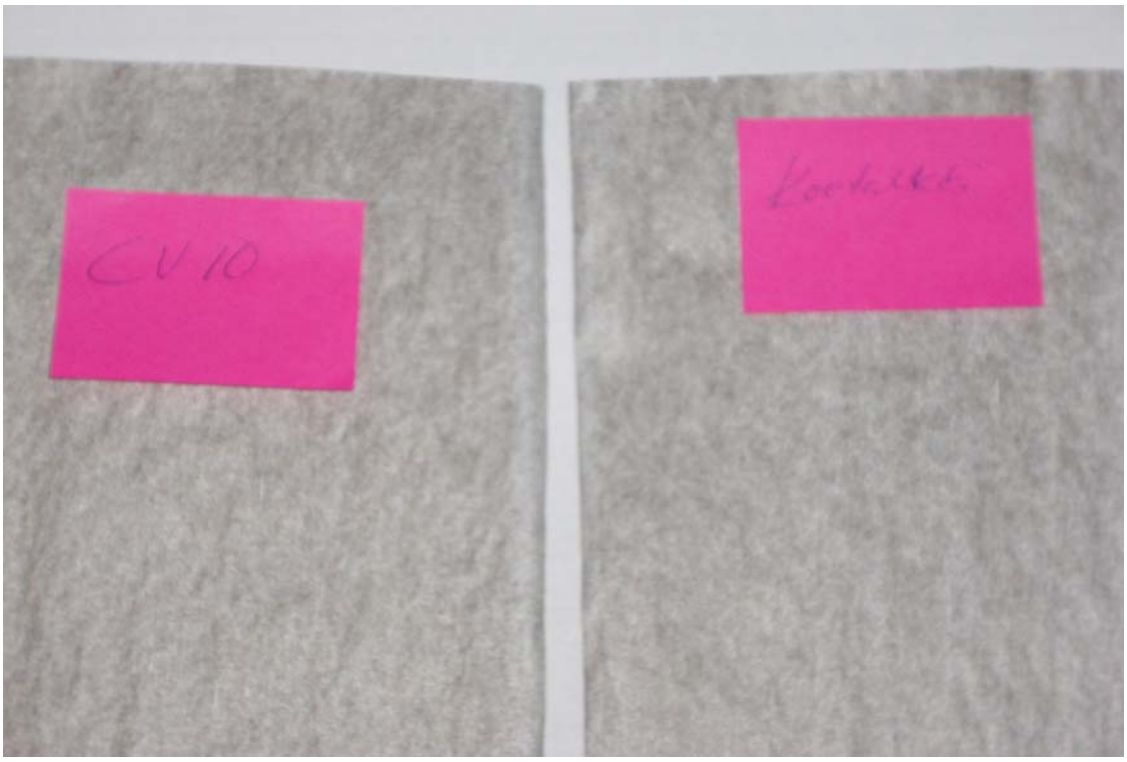

Kuva 11 Arkit burnout-testin jälkeen

9 Tulosten arviointi

9.1 Jauhettu talkki

Suomalaiseen referenssinä toimineeseen talkkiin verrattuna koetalkilla oli jyrkempi raejakauma ja hienompi keskihienous. Raejakauma on lähellä paperiteollisuuden toivomaa päällystystalkkia eli yläpäästä hieman hienompaa ja alapäästä niin sanotut nollahiukkaset puuttuvat.

Optisilta ominaisuuksiltaan koetalkki oli selvästi vaaleampaa kuin referenssitalkki. Keltaisuus koetalkilla oli hieman suurempi, mutta kuitenkin selvästi kaoliinin keltaisuutta alhaisempi. Osa optisista eroista selittynee mineralogisilla eroilla.

Elektromikroskooppikuvissa näkyy selvästi, että koetalkki on säilyttänyt levymäisen ominaismuotonsa. Talkki levyjen rajapinnoissa saattaa olla hieman eroavaisuuksia, mutta muuten talkit näyttävät hyvin samanlaisilta.

9.2 Jauhatus -energia

Suomessa tuotetaan noin 40 tuhatta tonnia päällystystalkkia vuodessa. Tämä talkki tehdään 1-faasijauhatustekniikalla joka käyttää 9,5 baarin paineista työkaasua. Työkaasu tehdään turbokompressorilla, jonka akseliteho on 1500 kW ja työkaasun lämpötila on noin 150 °C. Mikronisointikapasiteetti on noin 5000 kg/h. /5/

Jauhatusenergian laskemista varten tehtiin taulukkolaskuohjelma, joka laskee työkaasun komprimointiin tarvittavan energian./6/

Ohjelmaan syötetään seuraavat arvot:

- kompimoitavan ilman lämpö, °C
- komprimoidun ilman paine, Bar
- kompressorin hyötysuhde
- komprimoidun ilman määrä, Nm^3/min
- lopputuotteen tuntikapasiteetti, kg/h

Energia vertailussa käytettiin 1-faasitekniikalle ja 2-faasitekniikalle samoja arvoja, ainoastaan työkaasun painetasossa on eroa. Energia laskut ovat liitteinä (liite 13 ja liite 14).

Energian osalta käsiteltiin vain viimeistä jauhatusta eli päällystystalkin jauhamista (taulukko 21). Tämä siksi, että 1-faasijauhatustekniikka tarvitsee tähän vaiheeseen fillerihienoutta olevan raaka-aineen, kun taas 2-faasijauhimella voidaan mikronisoida karkeammasta raaka-aineesta päällystystalkkia.

Taulukko 21 Viimeisen jauhatusvaiheen energiankulutus

	1-faasi jauhatus, ref talkki	2-faasi jauhatus, koetalkki
työkaasun paine, Bar	9,5	4,0
työkaasun määrä, Nm^3/min	200	200
tuntikapasiteetti, kg/h	5000	5000
energiankulutus, kWh/t	245	132
energiankulutus, MWh/a	1960	1056

9.3 Lieteominaisuudet

Lieteominaisuuksien vertailu on vaikeaa, koska liettämistapahtumat ovat niin erilaiset. Koetalkki on lietetty käyttäen kuivaa talkkijauhetta pienellä sekoittajalla laboratoriossa, kun taas referenssitalkki on lietetty teollisesti käyttäen granuloitua talkkia. Liettovaiheessa käytettyjen kemikaalien optimointi oli myös tekemättä ja liete sisälsi runsaasti ilmaa, jonka vuoksi se oli laastimaista. Koetalkki onnistuttiin kuitenkin liettämään kuiva-ainepitoisuudeltaan referenssitalkin tasolle.

Optiset ominaisuudet olivat samankaltaiset kuin kuivista näytteistä mitatut arvot. Raejakaumamittauksissa on eroa, sillä kuivista talkkijauheista tehdyt mittaukset poikkesivat lietteistä tehdyistä mittauksista. Raejakaumakäyrien muodot olivat kyllä samanlaisia, mutta erot olivat pienentyneet.

9.4 Pastaominaisuudet

Koetalkin epäonnistunut lietto näkyi myös luonnollisesti pastassa. Koetalkista tehty pasta oli jäykempää kuin referenssitalkin pasta. Tämä näkyi selvästi myös samassa kuiva-ainepitoisuudessa tehdyssä viskositeettimittauksessa.

9.5 Paperitekniset ominaisuudet

Optiset ominaisuudet vaaleus ja opasiteetti ovat koetuotteella päällystetyssä paperissa hieman huonompia kuin vastaavat ominaisuudet referenssillä päällystetyssä paperissa. Erot ovat kuitenkin hyvin pienet. Optimoimaton lietto on todennäköisin syy tähän eroavaisuuteen.

Burnout-peittävyystestissä ei visuaalisessa tarkastelussa voinut nähdä eroa.

Muissa paperiteknisissä mittauksissa koetalkki osoittautui referenssitalkkia paremmaksi. Koetalkilla päällystetty paperi on kiilloltaan 2 - 3 % yksikköä korkeampi ja päällysteen pinta on referenssiä suljetumpi. Painettavuusominaisuuksia kuvaavat suureet, PPS -karheus ja Heliotest -painettavuus, ovat molemmat referenssiä paremmalla tasolla.

10 Yhteenveto

Koetuotteen valmistus on onnistunut erinomaisesti: jauhatustulos vastaa referenssin raekokojakaumaa. Huolimatta optimoimattomasta lietosta koetuotteella on saatu erinomaisia paperiteknisiä tuloksia, joiden perusteella tiedetään että, uuden talkkituotteen pystyvän laadullisesti kilpailemaan markkinoilla jo olevien tuotteiden kanssa ja tarjoavan selvän taloudellisen edun, koska mikronisointikustannukset ovat pienentyneet.

Päällystyskokeista voi päätellä, että syystä tai toisesta koetalkilla päällystetty paperi on mahdollisesti kalanteroitunut tiheämmäksi vaikka tiheysmittauksia ei tehtykään. Alempi vaaleus ja opasiteetti, korkeampi kiilto ja tiiviimmät päällystearvot voivat olla ainakin osittain seurausta tästä. Mahdollisuutta, että lietto selittäisi ainakaan yksin näitä eroavaisuuksia, pidetään epätodennäköisenä.

Seuraavassa koejauhatuksessa voisi kokeilla toisen talkkitoimittajan raaka-ainetta, jotta nähtäisiin, onko mineralogisilla ominaisuuksilla vaikutusta lopputulokseen. Olisi myös hyvä ottaa käyttöön Micropulvan uusin jauhinkammio -kiihdytys-suutin-yhdistelmä, jota on testattu menestyksekkäästi eräässä tuotantoyksikössä Suomessa. Seuraavassa testissä voisi tehdä myös lisäksi kaksi hieman erilaista raejakaumaltaan olevaa päällystystalkkilaatua. Laatu A olisi keskihienoudeltaan hieman karkeampaa, mutta 0-hiukkaset puuttuisivat ja katkaisuraja yläpäässä pidettäisiin nykyisellä tasolla. Laatu B olisi tässä testissä käytetyn koetalkin tasoista ja laatu C olisi edellisestä laatu B:stä hieman pidemmälle jauhettua.

Jauhettava talkki määrä tulisi olla suurempi, jotta lietto voitaisiin suorittaa pilot -lietto laitteistolla. Paperiteknisissä kokeissa pitäisi kalanterointi tehdä myös samaan kiiltoon. Tällä menettelyllä saataisiin todennäköisesti vielä suuremmat eroavaisuudet testattavien päällystystalkkien ominaisuuksista.

Tutkimuksesta käy hyvin selväksi, että Micropulvan kehittämä 2-faasi-jauhatustekniikka sopii hyvin päällystystalkin jauhatukseen. Energiansäästö jauhatusprosessissa on merkittävä. Jauhatustapahtuman säädettävyys tuo paljon uusia mahdollisuuksia kehittää uudentyyppisiä talkkijauheita eri tarkoituksiin.

LÄHTEET

Painetut lähteet

1 Lehtinen, Esa, Pigment Coating and Surface Sizing of Paper. 2000 S.107- 119.

2 Häggblom-Ahnger, Ulla – Komulainen, Pekka, Paperin ja Kartongin valmistus. Opetushallitus 2001.

3 Riuttamäki, Aki, Talkin liettäminen laboratorio-olosuhteissa. Insinöörityö. Tampereen ammattikorkeakoulu. Paperitekniikka. Tampere 2006. 29 s. + 7 liites.

4 Suutari, Jussi, The effects of filler on the properties of SCO paper. Insinöörityö. Tampereen ammattikorkeakoulu. Paperitekniikka. Tampere 2006. 57 s. + 19 liites.

Painamattomat lähteet

5 Micropulva Ltd Oy: tiedostot. [viitattu 10.3.2007]

6 Öhman, Torolf, yliopettaja, haastattelu 27.10.2006 Tampereen ammattikorkeakoulu.

Sähköiset lähteet

7 Micropulva Ltd Oy. [www-sivu]. [viitattu 10.3.2007] Saatavissa: http://www.micropulva.fi

8 Yleistä talkista. [www-sivu]. [viitattu 10.3.2007] Saatavissa: http://www.maol.fi/frames/dimensio/D403kansio/Talkki.pdf.

Lietteen laskeminen **Nimi:** MA

Tuotteen nimi: **Talkki** **Lietto 13** 27.11.2006

Lähtötiedot	Resepti	Kuivana, g	Vettä, ml
Määrä / ml	2600		975
Liuoksen KAP /%	62,5	1625	

Pigmentti (100 osaa)	Osaa	KAP %	Koko määrä, g
Talkki jauhe	100,0	99,00	1605,3

Muu aine(0 - 5)	Osaa	KAP %	Koko määrä, g
Kostutusk	1,60	50	50,9

Apuaineet (0-3osaa)	Osaa	KAP %	Koko määrä, g
Dispergointiaine PS	0,40	39	16,2375
NaOH	0,13	98	2,1082
Vaahdonesto ES	0,03	40	1,1919
Vaahdonesto	0,09	40	3,5758
	102,3		**1679,3**

Yhteensä

54,3

Aineiden mukana vettä

920,7

Lisävesi

UPM

UPM RC

MLi / SAh
2.1.2007

PAPER PROPERTIES
Micropulvalla jauhettu koetalkki

Client of the testing program: Leena Kunnas
Samples arrived to RC:
Invoicing number: E1106
Testing was started: 19.12.2006

Test point		1/1	1/2	1/3	1/4
Grammage	g/m²	40,0	41,0	43,0	41,2
Coat weight/weighed	g/m²	5,2	6,2	8,2	6,4
Brightness ISO ts	%	70,80	71,20	71,75	71,25
Opacity ts	%	80,0	80,5	81,1	80,4
Roughness PPS 1 MPa ts	µm	0,88	0,83	0,76	0,83
Gloss ts	%	58	60	65	60
Heliotest ts	mm/20pp	80	85	83	79
Porosity G-H	s/100ml	470	580	720	650
Ink absorption K&N	%	6,5	6,5	6,4	6,8

COMMENTS:

Test point		2/1	2/2	2/3	2/4
Grammage	g/m²	40,3	41,5	44,1	41,9
Coat weight/weighed	g/m²	5,5	6,8	9,3	7,1
Brightness ISO ts	%	70,60	71,10	71,75	71,20
Opacity ts	%	79,5	80,2	81,1	80,4
Roughness PPS 1 MPa ts	µm	0,79	0,75	0,66	0,73
Gloss ts	%	61	63	69	65
Heliotest ts	mm/20pp	83	86	92	91
Porosity G-H	s/100ml	580	770	1490	1070
Ink absorption K&N	%	4,7	4,6	4,1	4,7

Test point		1/1	1/2	1/3	1/4
Grammage	g/m²	40,0	41,0	43,0	41,2
Coat weight/weighed	g/m²	5,2	6,2	8,2	6,4
Brightness ISO ts	%	70,80	71,20	71,75	71,25
Opacity ts	%	80,0	80,5	81,1	80,4
Roughness PPS 1 MPa ts	µm	0,88	0,83	0,76	0,83
Gloss ts	%	58	60	65	60
Heliotest ts	mm/20pp	80	85	83	79
Porosity G-H	s/100ml	470	580	720	650
Ink absorption K&N	%	6,5	6,5	6,4	6,8

Test point		ref.	ref.	koe	koe
Coat weight/weighed	g/m²	5,5	7,0	5,5	7,0
Brightness ISO ts	%	0,00	0,00	0,00	0,00
Opacity ts	%	0,0	0,0	0,0	0,0
Roughness PPS 1 MPa ts	µm	0,00	0,00	0,00	0,00
Gloss ts	%	0	0	0	0
Heliotest ts	mm/20pp	0	0	0	0
Porosity G-H	s/100ml	0	0	0	0
Ink absorption K&N	%	0,0	0,0	0,0	0,0

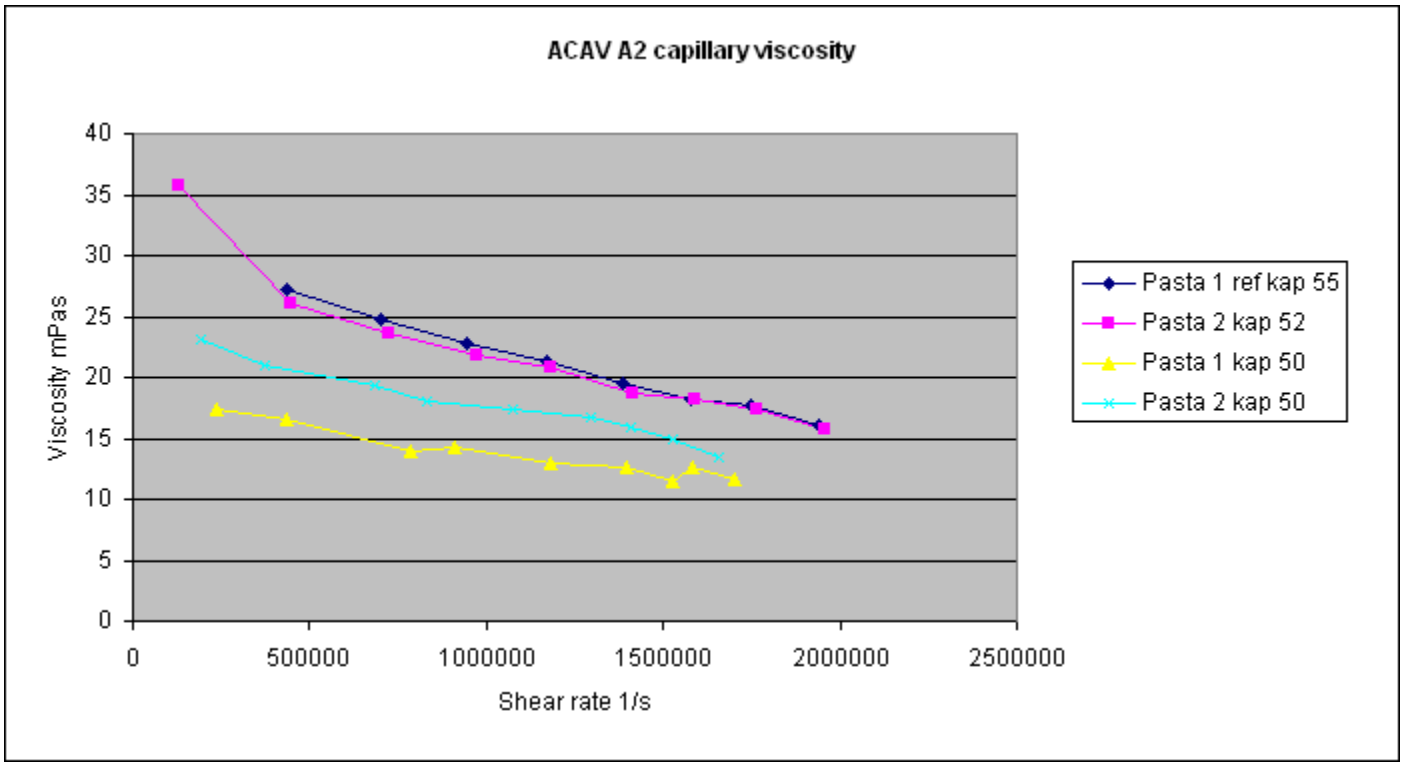

Flow	Pressure	Reynolds	ShearRate	ShearStress	Viscosity	Euler	MeasurementNbr	3494
24,111	123,818	5271,659	1941351,88	31078,33	16,009		ProjectNbr	98
21,722	123,154	4301,829	1748996,13	30911,566	17,674		Name	Pasta 1 ref kap 55
19,625	114,834	3765,743	1580151,38	28823,264	18,241		Description	
17,2	108,061	3073,885	1384897	27123,387	19,585		User	
14,535	99,282	2389,25	1170318,5	24919,711	21,293		Brookfield	1
11,759	86,117	1802,817	946802,5	21615,414	22,83		Kinetic val.	1
8,74	69,19	1239,589	703720,875	17366,787	24,679		Couette val.	0
5,414	47,192	697,375	435920,469	11845,258	27,173		Constant3	0
							CorrType	K
							Density	1,38
							DeviceDiameter	0,502
							DeviceLength	50
							DeviceWidth	0
							ExternalTemp	1
							MeasDate	20061204
							PH	1
							SolidContent	1
							Temperature	22,7

Flow	Pressure	Reynolds	ShearRate	ShearStress	Viscosity	Euler	MeasurementNbr	3495
24,297	122,519	5370,858	1956328,13	30752,307	15,719		ProjectNbr	98
21,901	121,941	4384,492	1763408,63	30607,27	17,357		Name	Pasta 2 kap 52
19,706	115,12	3760,013	1586673,25	28895,057	18,211		Description	
17,534	104,712	3272,704	1411789,75	26282,783	18,617		User	
14,707	98,225	2454,529	1184167,38	24654,486	20,82		Brookfield	1
12,071	84,295	1926,758	971923,938	21158,041	21,769		Kinetic val.	1
8,981	68,169	1318,882	723125,563	17110,367	23,662		Couette val.	0

5,568	46,573	742,01	448320,125	11689,729	26,075		**Constant3**	0
1,622	18,572	157,902	130599,008	4661,551	35,694		**CorrType**	K
							Density	1,37
							DeviceDiameter	0,502
							DeviceLength	50
							DeviceWidth	0
							ExternalTemp	1
							MeasDate	20061204
							PH	1
							SolidContent	1
							Temperature	24,4

Flow	**Pressure**	**Reynolds**	**ShearRate**	**ShearStress**	**Viscosity**	**Euler**	**MeasurementNbr**	3506
21,138	78,863	6176,803	1701938	19794,564	11,631		**ProjectNbr**	98
19,663	79,639	5292,932	1583203,25	19989,377	12,626		**Name**	Pasta 1 kap 50
18,954	69,479	5637,075	1526091	17439,311	11,427		**Description**	
17,377	69,946	4706,62	1399141,5	17556,436	12,548		**User**	
14,651	61,145	3827,285	1179648,88	15347,475	13,01		**Brookfield**	0
11,324	52,012	2687,856	911764,25	13055,134	14,319		**Kinetic val.**	1
9,783	43,973	2373,017	787711,5	11037,121	14,012		**Couette val.**	0
5,389	28,525	1109,853	433884,438	7159,869	16,502		**Constant3**	0
2,935	16,404	572,525	236318,047	4117,387	17,423		**CorrType**	K
							Density	1,34
							DeviceDiameter	0,502
							DeviceLength	50
							DeviceWidth	0
							ExternalTemp	0
							MeasDate	20061207
							PH	0
							SolidContent	50
							Temperature	22,019

Flow	**Pressure**	**Reynolds**	**ShearRate**	**ShearStress**	**Viscosity**	**Euler**	**MeasurementNbr**	3505
20,562	89,184	5091,407	1655596	22385,27	13,521		**ProjectNbr**	98
18,968	90,617	4264,138	1527251,5	22744,752	14,893		**Name**	Pasta 2 kap 50
17,508	89,32	3685,685	1409696,25	22419,414	15,904		**Description**	
16,076	86,145	3221,986	1294395,63	21622,291	16,705		**User**	
13,351	74,51	2569,264	1074986	18702,01	17,397		**Brookfield**	0
10,354	59,754	1926,837	833675,813	14998,255	17,991		**Kinetic val.**	1
8,48	52,537	1470,016	682786,375	13186,789	19,313		**Couette val.**	0
4,642	31,2	741,737	373761,156	7831,228	20,952		**Constant3**	0
2,372	17,538	344,542	190986,953	4402,07	23,049		**CorrType**	K
							Density	1,32
							DeviceDiameter	0,502
							DeviceLength	50
							DeviceWidth	0
							ExternalTemp	0
							MeasDate	20061207
							PH	0
							SolidContent	50
							Temperature	23,6

UPM

UPM RC

M Lindeman/ANe
13.12.06

Micropulvalla jauhettu koetalkki

Client of the testing program:	Leena Kunnas	Samples arrived to RC:	
Invoicing number:	E1106	Testing was started:	29.11.06

Sample name		**Capim SP**	**CV10 XR2**	**Koetalkki**
Sample date		6.11.2006	6.11.2006	27.11.2006
Supplier		Imerys	Mondo Minerals	
Sample type		kaolin	talc	talc
Pilot trial/Mill sample		LPR	LPR	Micropulva
Pigment properties, slurry				
Solids	%	68,2	61,1	62,5
pH		7,3	10,1	10,8
Brookfield 100	mPas	178	222	430
Screen residue >45µm	%	0,001	0,004	0,017
Brightness ISO	%	87,15	86,15	89,10
Yellowness	%	6,35	2,41	4,05
L* D65		96,6	95,1	96,8
a* D65		-0,01	-0,34	0,11
b* D65		3,47	1,44	2,13
Pigment properties, dry pigment				
Brightness ISO, dry	%			
Yellowness	%			
L* D65				
a* D65				
b* D65				

COMMENTS:

UPM

UPM RC

M Lindeman/ANe
11.12.06

Micropulvalla jauhettu koetalkki

Client of the testing program:	Leena Kunnas	Samples arrived to RC:	
Invoicing number:	E1106	Testing was started:	29.11.06

SediGraph 5100

Sample name		**Capim SP**	**CV10 XR2**	**Koetalkki**
Sample date		6.11.2006	6.11.2006	27.11.2006
Supplier		Imerys	Mondo Minerals	
Sample type		kaolin	talc	talc
Pilot trial/Mill sample		LPR	LPR	Micropulva
Running phase		water	water	water
Baseline/Full Scale	kc/s	138/91	138/89	138/91
Results				
Median	µm	0,58	1,95	2,03
Diameter				
20,00	<µm	100	99,4	99,6
10,00	<µm	100	97,2	98,5
5,00	<µm	100	85,1	90,9
2,00	<µm	92,6	50,9	49,2
1,00	<µm	72,5	30,4	25,7
0,50	<µm	43,7	13,8	16,7
0,30	<µm	25,1	7,6	12,0

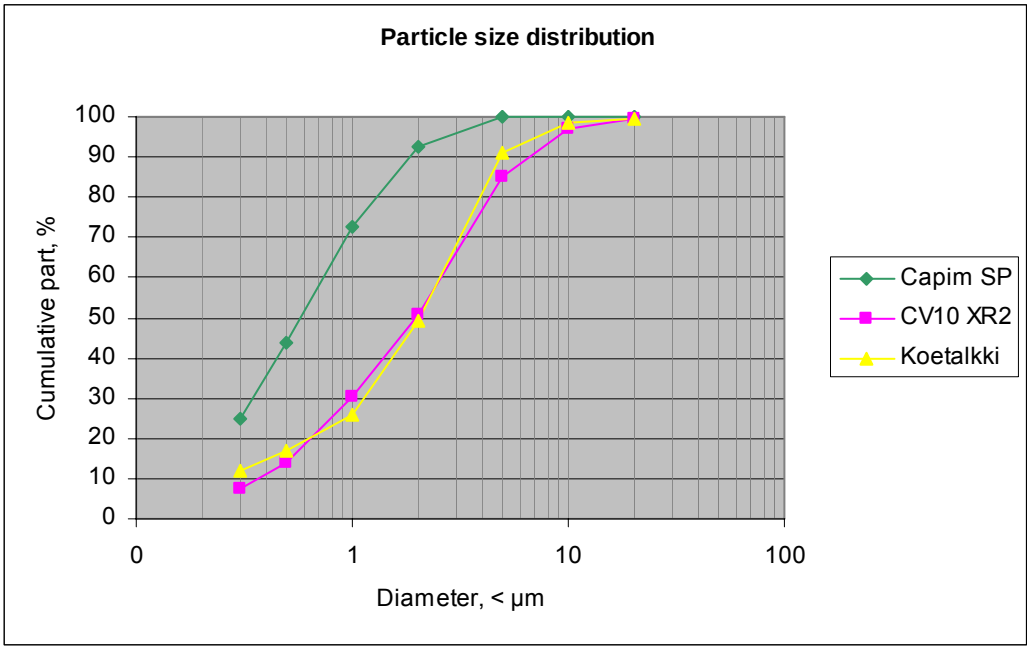
Particle size distribution
Cumulative part, %
100
90
80
70
60
50
40
30
20
10
0
0
1
10
100
Diameter, < µm
Capim SP
CV10 XR2
Koetalkki

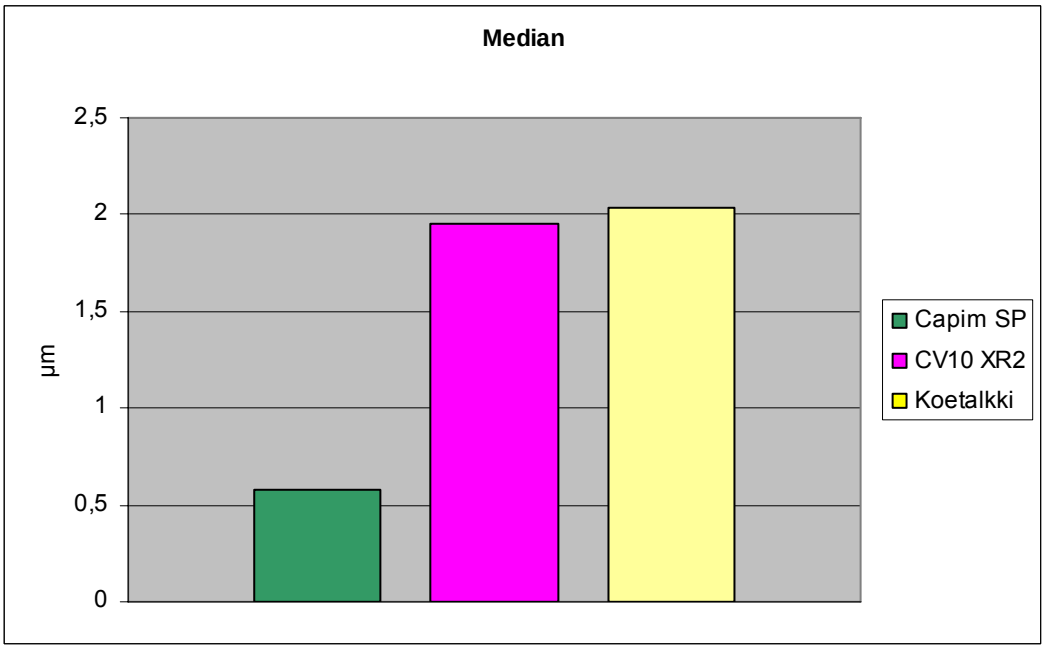
Median
µm
2,5
2
1,5
1
0,5
0
Capim SP
CV10 XR2
Koetalkki

COULTER LS		8.12.2006 14:58
File name:	1207.$01	
Group ID:		1207
Sample ID:	CV-10 XR2 vs5	
Operator:	ANe	
Comments:		
Comments:		
Bar Code:		
Instrument:	LS 230, Small Volume Module	
Run number:		1
Start time:		7.11.2006 13:56
Run length:		60
Optical model:	Pigmentit.rfd PIDS included	
Obscuration:		8
PIDS Obscur:		54
Obscuration:	OK	
Serial Number:		6956

From	0,04
To	2000
Volume	100
Mean:	7,909
Median:	6,962
D(4,3):	7,909
Mean/Median Ratio:	1,136
Mode:	7,775
S.D.:	4,953
Variance:	24,53
C.V.:	62,62
Skewness:	1,133
Kurtosis:	1,819
d10:	2,635
d50:	6,962
d90:	14,53
Specific Surf. Area:	17522

% <	Size
0,1	0,136
2	0,348
20	3,808
30	4,833
70	9,657

Size	% <
1	3,63
10	72
100	100
1000	100

COULTER LS		8.12.2006 14:58
File name:	1209.$07	
Group ID:		1209
Sample ID:	Capim SP vs4	
Operator:	ANe	

Comments:	
Comments:	
Bar Code:	
Instrument:	LS 230, Small Volume Module
Run number:	7
Start time:	7.11.2006 15:02
Run length:	60
Optical model:	Pigmentit.rfd PIDS included
Obscuration:	4
PIDS Obscur:	55
Obscuration:	LOW
Serial Number:	6956

From	0,04
To	2000
Volume	100
Mean:	3,284
Median:	2,548
D(4,3):	3,284
Mean/Median Ratio:	1,289
Mode:	3,059
S.D.:	3,088
Variance:	9,535
C.V.:	94,04
Skewness:	2,182
Kurtosis:	6,188
d10:	0,34
d50:	2,548
d90:	6,532
Specific Surf. Area:	58555

% <	Size
0,1	0,085
2	0,166
20	1,003
30	1,588
70	3,837

Size	% <
1	20
10	95,6
100	100
1000	100

COULTER LS	8.12.2006 14:58
File name:	2025.$07
Group ID:	2025
Sample ID:	Koetalkki/Micropulva 27.11.06
Operator:	ANe
Comments:	
Comments:	talc
Bar Code:	
Instrument:	LS 230, Small Volume Module
Run number:	7
Start time:	8.12.2006 13:59

Run length:		60
Optical model:	Pigmentit.rfd	PIDS included
Obscuration:		7
PIDS Obscur:		55
Obscuration:	Low	
Serial Number:		6956

From	0,04
To	2000
Volume	100
Mean:	8,627
Median:	7,097
D(4,3):	8,627
Mean/Median Ratio:	1,216
Mode:	7,775
S.D.:	6,048
Variance:	36,58
C.V.:	70,11
Skewness:	1,722
Kurtosis:	4,058
d10:	2,853
d50:	7,097
d90:	16,34
Specific Surf. Area:	12950

% <	Size
0,1	0,158
2	1,582
20	3,914
30	4,91
70	10,07

Size	% <
1	1,16
10	69,6
100	100
1000	100

Channel Diameter (Lower) um	1207.$01 Diff. Volume %	Cum. < Volume %	1209.$07 Diff. Volume %	Cum. < Volume %	2025.$07 Diff. Volume %	Cum. < Volume %
0,04	0	0	0,00027	0	0	0
0,044	0	0	0,00066	0,00027	0	0
0,048	0	0	0,0015	0,00093	0	0
0,053	0	0	0,0033	0,0025	0	0
0,058	0	0	0,0066	0,0058	3,73E-07	0
0,064	0	0	0,013	0,012	0,000015	3,73E-07
0,07	0,000014	0	0,025	0,025	0,00016	0,000016
0,077	0,00026	0,000014	0,044	0,05	0,00082	0,00018
0,084	0,0018	0,00028	0,074	0,094	0,0024	0,001
0,093	0,0063	0,0021	0,11	0,17	0,0052	0,0034
0,102	0,015	0,0084	0,17	0,28	0,0089	0,0086
0,112	0,026	0,023	0,23	0,45	0,014	0,018
0,122	0,041	0,049	0,3	0,68	0,019	0,031
0,134	0,06	0,091	0,39	0,98	0,026	0,051
0,148	0,082	0,15	0,49	1,37	0,034	0,077
0,162	0,11	0,23	0,6	1,85	0,043	0,11
0,178	0,14	0,34	0,72	2,45	0,052	0,15
0,195	0,17	0,48	0,85	3,17	0,062	0,2
0,214	0,2	0,65	0,99	4,02	0,072	0,27
0,235	0,24	0,85	1,12	5	0,081	0,34
0,258	0,26	1,09	1,24	6,12	0,088	0,42
0,284	0,29	1,35	1,33	7,36	0,094	0,51
0,311	0,3	1,64	1,38	8,69	0,096	0,6
0,342	0,3	1,94	1,39	10,1	0,095	0,7
0,375	0,29	2,24	1,34	11,5	0,09	0,79
0,412	0,27	2,53	1,23	12,8	0,08	0,88
0,452	0,24	2,81	1,07	14	0,069	0,96
0,496	0,2	3,04	0,89	15,1	0,055	1,03
0,545	0,15	3,24	0,71	16	0,039	1,09
0,598	0,11	3,39	0,56	16,7	0,021	1,13
0,656	0,065	3,5	0,47	17,3	0,0082	1,15
0,721	0,033	3,56	0,46	17,7	0,0015	1,16
0,791	0,016	3,59	0,54	18,2	0,00012	1,16
0,868	0,012	3,61	0,72	18,7	0,00024	1,16
0,953	0,021	3,62	1	19,5	0,0042	1,16
1,047	0,051	3,64	1,36	20,5	0,027	1,16
1,149	0,11	3,69	1,79	21,8	0,087	1,19
1,261	0,19	3,8	2,24	23,6	0,19	1,27
1,384	0,3	3,99	2,7	25,9	0,33	1,47
1,52	0,44	4,29	3,15	28,6	0,49	1,79
1,668	0,61	4,73	3,54	31,7	0,69	2,29
1,832	0,81	5,34	3,88	35,3	0,92	2,97
2,011	1,05	6,16	4,15	39,1	1,18	3,89
2,207	1,32	7,21	4,35	43,3	1,49	5,07
2,423	1,64	8,53	4,5	47,6	1,82	6,56
2,66	1,99	10,2	4,58	52,1	2,18	8,38
2,92	2,37	12,2	4,6	56,7	2,57	10,6
3,205	2,78	14,5	4,56	61,3	2,97	13,1
3,519	3,21	17,3	4,47	65,9	3,38	16,1
3,863	3,65	20,5	4,3	70,3	3,79	19,5
4,24	4,08	24,2	4,06	74,6	4,18	23,3

4,655	4,5	28,2	3,73	78,7	4,54	27,5
5,11	4,87	32,7	3,3	82,4	4,85	32
5,61	5,2	37,6	2,83	85,7	5,11	36,8
6,158	5,46	42,8	2,32	88,6	5,3	41,9
6,76	5,65	48,3	1,81	90,9	5,41	47,2
7,421	5,75	53,9	1,32	92,7	5,44	52,7
8,147	5,74	59,7	0,89	94	5,38	58,1
8,943	5,61	65,4	0,61	94,9	5,22	63,5
9,818	5,33	71	0,5	95,5	4,94	68,7
10,78	4,92	76,4	0,55	96	4,56	73,6
11,83	4,38	81,3	0,69	96,6	4,09	78,2
12,99	3,73	85,7	0,82	97,3	3,56	82,3
14,26	3,05	89,4	0,81	98,1	3,02	85,9
15,65	2,37	92,4	0,62	98,9	2,5	88,9
17,18	1,77	94,8	0,34	99,5	2,03	91,4
18,86	1,27	96,6	0,12	99,9	1,64	93,4
20,71	0,88	97,9	0,022	99,98	1,31	95
22,73	0,58	98,7	0,0014	99,999	1,05	96,3
24,95	0,36	99,3	0	100	0,84	97,4
27,39	0,2	99,7	0	100	0,65	98,2
30,07	0,091	99,9	0	100	0,48	98,9
33,01	0,029	99,97	0	100	0,33	99,4
36,24	0,0049	99,99	0	100	0,19	99,7
39,78	0,00033	100	0	100	0,083	99,9
43,67	0	100	0	100	0,022	99,98
47,94	0	100	0	100	0,0028	99,997
52,62	0	100	0	100	0,000091	100
57,77	0	100	0	100	0	100
63,41	0	100	0	100	0	100
69,61	0	100	0	100	0	100
76,42	0	100	0	100	0	100
83,89	0	100	0	100	0	100
92,09	0	100	0	100	0	100
101,1	0	100	0	100	0	100
111	0	100	0	100	0	100
121,8	0	100	0	100	0	100
133,7	0	100	0	100	0	100
146,8	0	100	0	100	0	100
161,2	0	100	0	100	0	100
176,9	0	100	0	100	0	100
194,2	0	100	0	100	0	100
213,2	0	100	0	100	0	100
234	0	100	0	100	0	100
256,9	0	100	0	100	0	100
282,1	0	100	0	100	0	100
309,6	0	100	0	100	0	100
339,9	0	100	0	100	0	100
373,1	0	100	0	100	0	100
409,6	0	100	0	100	0	100
449,7	0	100	0	100	0	100
493,6	0	100	0	100	0	100
541,9	0	100	0	100	0	100
594,8	0	100	0	100	0	100
653	0	100	0	100	0	100
716,8	0	100	0	100	0	100
786,9	0	100	0	100	0	100
863,9	0	100	0	100	0	100

Operator ANe
Date 8.12.2006

Micropulvalla jauhettu koetalkki

	Differential distribution			Cumulative distribution (undersize)		
Particle diameter µm	CV10 XR2	Capim SP	Koetalkki	CV10 XR2	Capim SP	Koetalkki
0,04	0	0,00027	0	0	0	0
0,044	0	0,00066	0	0	0,00027	0
0,048	0	0,0015	0	0	0,00093	0
0,053	0	0,0033	0	0	0,0025	0
0,058	0	0,0066	0,000000373	0	0,0058	0
0,064	0	0,013	0,000015	0	0,012	0,000000373
0,07	0,000014	0,025	0,00016	0	0,025	0,000016
0,077	0,00026	0,044	0,00082	0,000014	0,05	0,00018
0,084	0,0018	0,074	0,0024	0,00028	0,094	0,001
0,093	0,0063	0,11	0,0052	0,0021	0,17	0,0034
0,102	0,015	0,17	0,0089	0,0084	0,28	0,0086
0,112	0,026	0,23	0,014	0,023	0,45	0,018
0,122	0,041	0,3	0,019	0,049	0,68	0,031
0,134	0,06	0,39	0,026	0,091	0,98	0,051
0,148	0,082	0,49	0,034	0,15	1,37	0,077
0,162	0,11	0,6	0,043	0,23	1,85	0,11
0,178	0,14	0,72	0,052	0,34	2,45	0,15
0,195	0,17	0,85	0,062	0,48	3,17	0,2
0,214	0,2	0,99	0,072	0,65	4,02	0,27
0,235	0,24	1,12	0,081	0,85	5	0,34
0,258	0,26	1,24	0,088	1,09	6,12	0,42
0,284	0,29	1,33	0,094	1,35	7,36	0,51
0,311	0,3	1,38	0,096	1,64	8,69	0,6
0,342	0,3	1,39	0,095	1,94	10,1	0,7
0,375	0,29	1,34	0,09	2,24	11,5	0,79
0,412	0,27	1,23	0,08	2,53	12,8	0,88
0,452	0,24	1,07	0,069	2,81	14	0,96
0,496	0,2	0,89	0,055	3,04	15,1	1,03
0,545	0,15	0,71	0,039	3,24	16	1,09
0,598	0,11	0,56	0,021	3,39	16,7	1,13
0,656	0,065	0,47	0,0082	3,5	17,3	1,15
0,721	0,033	0,46	0,0015	3,56	17,7	1,16
0,791	0,016	0,54	0,00012	3,59	18,2	1,16
0,868	0,012	0,72	0,00024	3,61	18,7	1,16
0,953	0,021	1	0,0042	3,62	19,5	1,16
1,047	0,051	1,36	0,027	3,64	20,5	1,16
1,149	0,11	1,79	0,087	3,69	21,8	1,19
1,261	0,19	2,24	0,19	3,8	23,6	1,27
1,384	0,3	2,7	0,33	3,99	25,9	1,47
1,52	0,44	3,15	0,49	4,29	28,6	1,79
1,668	0,61	3,54	0,69	4,73	31,7	2,29
1,832	0,81	3,88	0,92	5,34	35,3	2,97

2,011	1,05	4,15	1,18	6,16	39,1	3,89
2,207	1,32	4,35	1,49	7,21	43,3	5,07
2,423	1,64	4,5	1,82	8,53	47,6	6,56
2,66	1,99	4,58	2,18	10,2	52,1	8,38
2,92	2,37	4,6	2,57	12,2	56,7	10,6
3,205	2,78	4,56	2,97	14,5	61,3	13,1
3,519	3,21	4,47	3,38	17,3	65,9	16,1
3,863	3,65	4,3	3,79	20,5	70,3	19,5
4,24	4,08	4,06	4,18	24,2	74,6	23,3
4,655	4,5	3,73	4,54	28,2	78,7	27,5
5,11	4,87	3,3	4,85	32,7	82,4	32
5,61	5,2	2,83	5,11	37,6	85,7	36,8
6,158	5,46	2,32	5,3	42,8	88,6	41,9
6,76	5,65	1,81	5,41	48,3	90,9	47,2
7,421	5,75	1,32	5,44	53,9	92,7	52,7
8,147	5,74	0,89	5,38	59,7	94	58,1
8,943	5,61	0,61	5,22	65,4	94,9	63,5
9,818	5,33	0,5	4,94	71	95,5	68,7
10,78	4,92	0,55	4,56	76,4	96	73,6
11,83	4,38	0,69	4,09	81,3	96,6	78,2
12,99	3,73	0,82	3,56	85,7	97,3	82,3
14,26	3,05	0,81	3,02	89,4	98,1	85,9
15,65	2,37	0,62	2,5	92,4	98,9	88,9
17,18	1,77	0,34	2,03	94,8	99,5	91,4
18,86	1,27	0,12	1,64	96,6	99,9	93,4
20,71	0,88	0,022	1,31	97,9	99,98	95
22,73	0,58	0,0014	1,05	98,7	99,999	96,3
24,95	0,36	0	0,84	99,3	100	97,4
27,39	0,2	0	0,65	99,7	100	98,2
30,07	0,091	0	0,48	99,9	100	98,9
33,01	0,029	0	0,33	99,97	100	99,4
36,24	0,0049	0	0,19	99,99	100	99,7
39,78	0,00033	0	0,083	100	100	99,9
43,67	0	0	0,022	100	100	99,98
47,94	0	0	0,0028	100	100	99,997
52,62	0	0	0,000091	100	100	100
57,77	0	0	0	100	100	100
63,41	0	0	0	100	100	100
69,61	0	0	0	100	100	100
76,42	0	0	0	100	100	100
83,89	0	0	0	100	100	100
92,09	0	0	0	100	100	100
101,1	0	0	0	100	100	100
111	0	0	0	100	100	100
121,8	0	0	0	100	100	100
133,7	0	0	0	100	100	100
146,8	0	0	0	100	100	100
161,2	0	0	0	100	100	100
176,9	0	0	0	100	100	100
194,2	0	0	0	100	100	100
213,2	0	0	0	100	100	100
234	0	0	0	100	100	100
256,9	0	0	0	100	100	100
282,1	0	0	0	100	100	100
309,6	0	0	0	100	100	100

Coulter Parameters

Micropulvalla jauhettu koetalkki

8.12.2006

COULTER LS	8.12.2006	8.12.2006	8.12.2006
Filename	1207.$01	1209.$07	2025.$07
Sample ID:	CV-10 XR2 vs5	Capim SP vs4	Koetalkki/Micropulva 27.11.06
Operator:	ANe	ANe	ANe
Instrument:	LS 230, Small Volume Module	LS 230, Small Volume Module	LS 230, Small Volume Module
From	0,04	0,04	0,04
To	2000	2000	2000
Volume	100	100	100
Mean:	7,909	3,284	8,627
Median, d50:	6,962	2,548	7,097
D(4,3):	7,909	3,284	8,627
Mode:	7,775	3,059	7,775
S.D.:	4,953	3,088	6,048
C.V.:	0,6262	0,9404	0,7011
Skewness:	1,133	2,182	1,722
Kurtosis:	1,819	6,188	4,058
d			
0,1	0,136	0,085	0,158
2	0,348	0,166	1,582
10	2,635	0,34	2,853
20	3,808	1,003	3,914
30	4,833	1,588	4,91
50	6,962	2,548	7,097
70	9,657	3,837	10,07
90	14,53	6,532	16,34
Steepness d30/d70	50	41	49
Steepness d20/d50	55	39	55

Particle	1207.$01	1209.$07	2025.$07
Diameter	Volume	Volume	Volume
um	% <	% <	% <
0,1	0,0073	0,26	0,0077
0,3	1,52	8,15	0,56
0,5	3,06	15,2	1,04
1	3,63	20	1,16
2	6,11	38,9	3,83
5	31,6	81,5	30,9
10	72	95,6	69,6
25	99,3	100	97,4
50	100	100	99,998
75	100	100	100
90	100	100	100

Operator **ANe**
Date **8.12.2006**

Micropulvalla jauhettu koetalkki

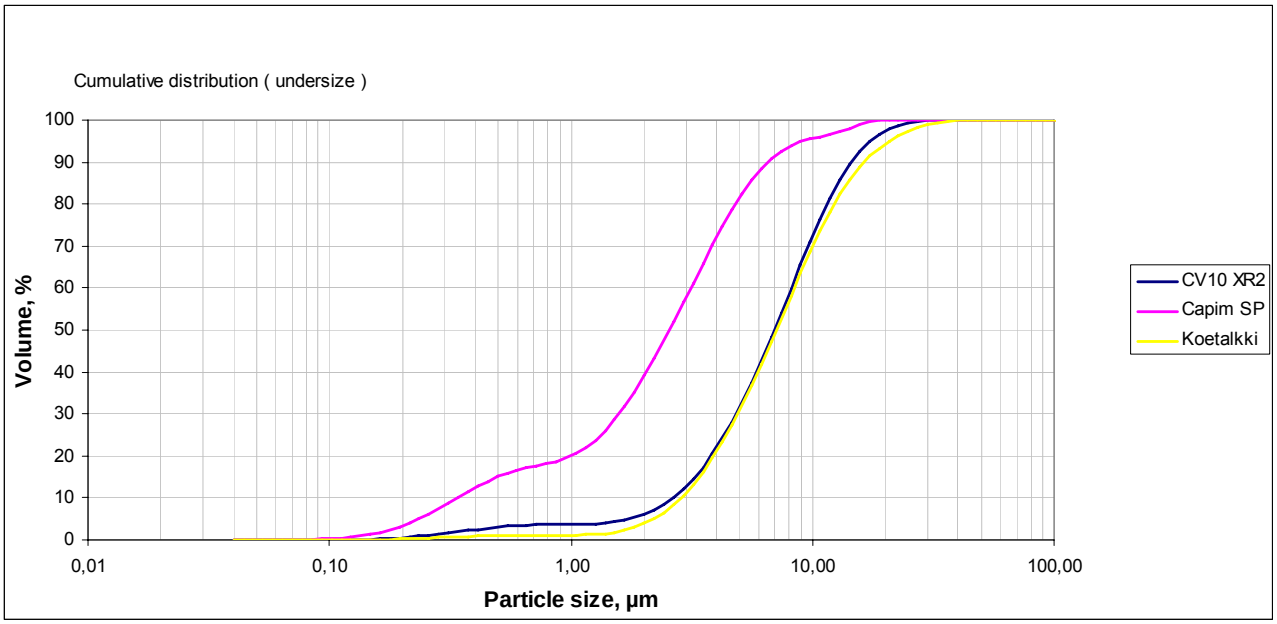

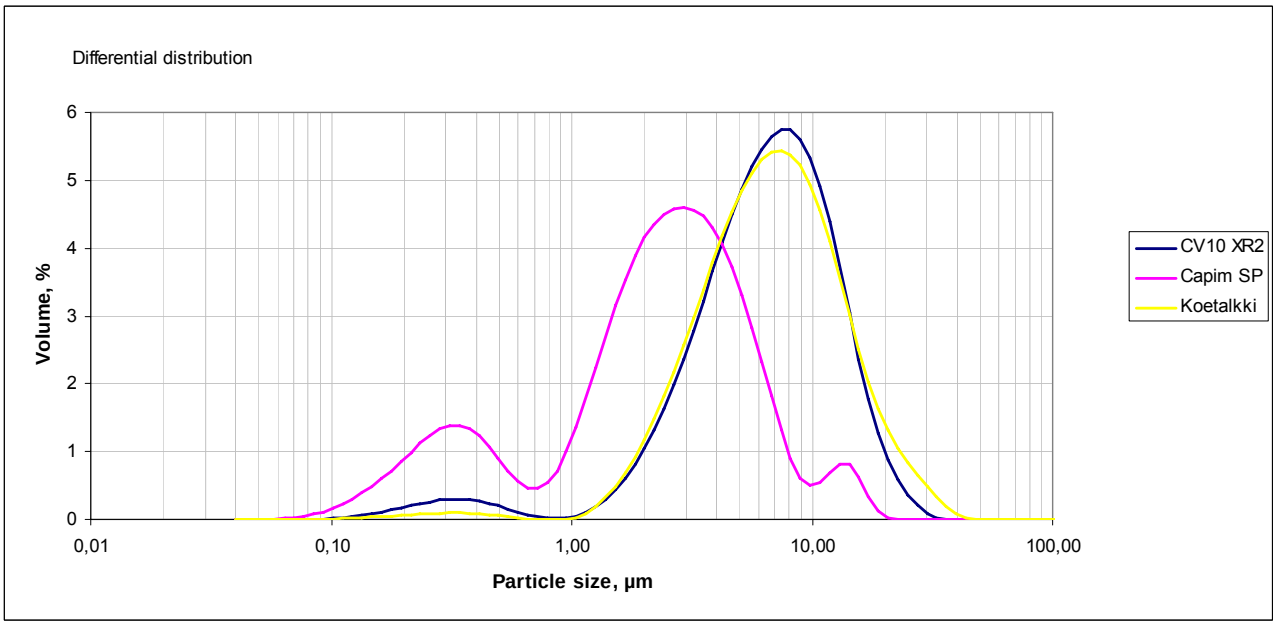

UPM

UPM RC

M
Lindeman/ANe
15.12.06

COATING STUDY
Micropulvalla jauhettu koetalkki

Client of the testing program:	Leena Kunnas	Samples arrived to RC:	
Invoicing number:	E1106	Testing was started:	7.12.06

COATING COLOUR ID		**1**	**2**
FORMULATION			
CV10 XR2		70 [1]	
Test talc			70 [1]
Capim SP		30 [1]	30 [1]
Latexia 211		5,5 [2]	5,5 [2]
NaOH		0,26 [3]	0,26 [3]
COATING COLOUR PROPERTIES			
Solids content, BR-viscosity target 2000mPas	%	54,9	52,0
pH		9,5	9,5
Temperature	°C	26	25
Brookfield 100 rpm	mPas	1920	1900
Brookfield 50 rpm	mPas	3160	3240
Acav A2 1 000 000 1/s	mPas	22	22
Solids content, target 50	%	50,1	50,3
pH		9,5	9,6
Temperature	°C	20	21
Brookfield 100 rpm	mPas	405	1400
Brookfield 50 rpm	mPas	610	2400
Acav A2 1 000 000 1/s	mPas	14	18
ÅAGWR Static Water Retention	g/m²	31,3	27,2
BASE PAPER			
Quality		LPR PM2 RG	
Grade		9151 Sep -05	
Grammage	g/m²	34,3	

COATING			
Coater		HeliCoater 1500	
Coating method		SDTA	
Speed	m/min	1200	
Pre-stress of the blade	mm	0,4	
Chamber pressure	bar	0,7	1,1
Blade pressure, run 1	bar	1,3	1,6
Blade pressure, run 2	bar	1,0	1,3
Blade pressure, run 3	bar	0,7	1,0
Blade pressure, run 4	bar	0,85	1,15
Room humidity	%	50	
Room temperature	°C	22	
COATED PAPER			
Coated side		ts	
Coat weight, run 1	g/m²	5,6	6,5
Coat weight, run 2	g/m²	7,1	7,5
Coat weight, run 3	g/m²	10,0	9,8
Coat weight, run 4	g/m²	7,5	8,0
CALENDERING			
Room humidity	%	50	
Room temperature	°C	22	
Calender temperature	°C	50	
Target, Gloss	%	60	
Line load	kN/m	156	
Number of nips		5	
Coated side against steel cylinder	times	3	
Coated side against paper cylinder	times	2	

COMMENTS:

UPM

UPM RC

MLi / SAh
22.12.06

BASE PAPER PROPERTIES
Micropulvalla jauhettu koetalkki

Client of the testing program: Leena Kunnas
Invoicing number: E1106

Samples arrived to RC:
Testing was started: 19.12.2006

		Kaukas 9151 syyskuu -05
Grammage	g/m²	34,8
Brightness ISO ts	%	69,70
Brightness ISO ws	%	69,65
Opacity ts	%	77,1
Opacity ws	%	76,8
Roughness Bendtsen 1,47 1 MPa ts	ml/min	140
Roughness Bendtsen 1,47 1 MPa ws	ml/min	110

COMMENTS:

Exel laskenta taulukko; Komprimoinnissa käytettävä energia

KOE TALKKI

Sisäänmeno lämpötila T_1	20	°C	293	K	Annettavat arvot:
Sisäänmeno paine P_1	1	bar			Sisäänmeno lämpötila T_1, °C
					Ulostulo paine P_2, bar
Ulostulo lämpötila T_2	162,40	°C	435,40	K	Hyötysuhde kompressori
Ulostulo paine P_2	4	bar			Ilman määrä, Nm3
					Tuntikapasiteetti, kg
Hyötysuhde kompr.	0,85				
$\Delta T = \Delta T/0,85$	167,53	°C			
ΔT_{tod}	187,53	°C			

$\hat{m} \times h_1 + P = \hat{m} \times h_2$

$P = \hat{m} \times (h_2 - h_1) = \hat{m} \times c_p \times (T_2 - T_1)$

$P/\hat{m} = c_p \times (T_2 - T_1)$

c_p	1,00	kj/kg K
$\Delta T = \Delta T/0,85$	167,53	K
P/^m =	167,5251	kj/kg
	0,000278	
yksikön muutos kj -> kW	0,046572	kwh/kg
Energiaa tonnissa	46,57198	kwh/t
$\rho_{k\ taulukosta\ kuiv\ kg/ko\ ilma\ m^3}$	1,17	kg/m^3
X = taulukosta	0,008	kg/m^3
$\rho=(1+x) \times \rho_k$	1,18	kg/m^3
Ilman määrä / min	200	Nm^3
Ilman massa	235,87	kg
Energiaa	10,99	kwh
Työkaasun massa	14152,32	kg
Tuntikapasiteetti	5000	kg
Energiankulutus	**131,82**	**kwh/t** **Lopputuotetonnille**

Exel laskenta taulukko; Komprimoinnissa käytettävä energia

REF. TALKKI

Sisäänmeno lämpötila T_1	20	°C	293	K	Annettavat arvot:
Sisäänmeno paine P_1	1	bar			Sisäänmeno lämpötila T_1, °C
					Ulostulo paine P_2, bar
Ulostulo lämpötila T_2	284,46	°C	557,46	K	Hyötysuhde kompressori
Ulostulo paine P_2	9,5	bar			Ilman määrä, Nm3
					Tuntikapasiteetti, kg
Hyötysuhde kompr.	0,85				
$\Delta T = \Delta T/0{,}85$	311,13	°C			
ΔT_{tod}	331,13	°C			

$\hat{m} \times h_1 + P = \hat{m} \times h_2$

$P = \hat{m} \times (h_2 - h_1) = \hat{m} \times c_p \times (T_2 - T_1)$

$P/\hat{m} = c_p \times (T_2 - T_1)$

c_p	1,00	kj/kg K
$\Delta T = \Delta T/0{,}85$	311,13	K
P/^m =	311,1347	kj/kg
	0,000278	
yksikön muutos kj -> kW	0,086495	kwh/kg
Energiaa tonnissa	86,49545	kwh/t
ρ_k taulukosta kuiv kg/ko ilma m^3	1,17	kg/m^3
X = taulukosta	0,008	kg/m^3
$\rho=(1+x) \times \rho_k$	1,18	kg/m^3
Ilman määrä / min	200	Nm^3
Ilman massa	235,87	kg
Energiaa	20,40	kwh
Työkaasun massa	14152,32	kg
Tuntikapasiteetti	5000	kg
Energiankulutus	**244,82**	**kwh/t**

Lopputuotetonnille